

Četvrtak, 1. septembar 2005.

Svedok Vojislav Šešelj

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.06 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, zatražio sam da se svedok još uvek ne uvodi u sudnicu budući da sam hteo da kažem nešto vrlo kratko što nema nikave veze sa svedočenjem ovog svedoka, a tiče se odluke o prihvatanju dokumenata svedoka Odbrane Dragana Jašovića i ovaj podnesak je podnet prošlog petka i mi to treba da razmotrimo. Bio bih vam veoma zahvalan ukoliko bi se pojasnilo jedno pitanje. Mogao bih ili da postavim pitanje ili jednostavno da iznesem to pitanje. Radi se o sledećem: da li prihvatanje materijala Odbrane koji je uveden preko svedoka Jaševića, da li se to odnosi na sve svrhe, odnosno da li će materijali Tužilaštva koji su uvedeni preko Jašovića budu uvršteni u spis kasnije, u fazi replike, da li će i tada moći da se razmatra pitanje celog Jaševićevog materijala ili će materijal Tužilaštva vezan za Jašovića biti uvršten samo za potrebe ocene težine činjenica i pouzdanosti svedočenja? Dakle to je pitanje koje sam želeo da spomenem. Možda Pretresno veće smatra da je odluka sama po sebi jasna kada se čita, ali možda bi takođe moglo da bude od pomoći kada bi se reklo "to je materijal uvršten za sve svrhe i za sve vreme i materijal Tužilaštva se uvrštava samo zbog činjenica težine i pouzdanosti". Ukoliko biste danas mogli da nam to kažete, bilo bi to veoma praktično.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ja mogu da vam kažem samo moje lično mišljenje u vezi s time. Mislim da nije primereno da se na ovakav način troši sudsko vreme na raspravljanje o pravnim pitanjima. Pretresno veće je donelo svoju odluku i vi morate s tom odlukom da živite. Ukoliko iz toga proizađu neke stvari, mi ćemo njima da se pozabavimo. Međutim Tužilaštvo ima naviku da pokušava stalno ponovo da raspravlja o stvarima o kojima je Pretresno veće već odlučilo. Po mom mišljenju s tim treba da se stane. Ja vam ne pripisujem nikakve pogrešne motive međutim Pretresno veće je svoju odluku donelo. Po mom mišljenju, odluka je jasna.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, bilo bi apsolutno neprimereno da nam pripisete loše motive. Mi bismo želeli da se ovo pitanje malo detaljnije razjasni kako bismo mogli da pokrenemo sledeći korak. Ukoliko Pretresno veće smatra da ne može da nam pomogne, onda ću da postupam u skladu s tim. Ukoliko pak smatra da može, biću zahvalan.

SUDIJA ROBINSON: Ja sam rekao da smo mi primili na znanje ovo šta ste rekli i ukoliko budemo smatrali potrebnim, mi ćemo na to da odgovorimo, a sada vas molim da se svedok uvede u sudnicu.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, mogu da vam kažem da smo mi to pitanje razmotrili i po našem mišljenju dokumenti su uvedeni za sve svrhe, a pitanje težine je nešto sasvim drugo.

TUŽILAC NAJS: Hvala, to mi je od velike pomoći.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče smo stali pred paragrafom 36 hrvatskog ovog dela, to se nalazi na devetoj strani, budite ljubazni pa to pronađite.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle neću da se bavim onim šta prethodi, jer se očigledno govori o progonima i onda se ovde u paragrafu 36 koji je prilično obiman govori o tome da su progoni zasnovani na političkom, rasnom i verskom osnovu i obuhvatili su sledeće i onda se tu govori o istrebljenju ili ubistvu više stotina hrvatskih i drugih nesrpskih civila u Dalju, Erdutu, Kliši, Lovasu, Vukovaru, Voćinu, Baćinu, Saboskom i okolnim selima, Škabrnji, Nadinu, Kruškoj, Dubrovniku i okolini i kaže se da je to sve opisano u paragrafima 38 i 59 i 73 do 75. Recite, gospodine Šešelji, da li je ovo što se ovde govori išta što ima neke veze sa Srbijom ili sa nekim vlastima Srbije, ne ulazeći sada u to šta se od toga desilo šta nije i kako je bilo?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U nekim od ovih mesta zaista su se desili zločini. U nekima se uopšte nisu desili. Na primer, u Dubrovniku nije bilo nijednog zločina nad civilnim stanovništvom. U toku operacija za Dubrovnik došlo je u Hercegovini u jednom selu do ubistva nekoliko civila, to je selo Kijev Do na Bovanskoj visoravni. To je u zaleđu Dubrovnika, ali čovek koji je počinio te zločine bio je vojnik JNA, rezervista iz Crne Gore, koliko me sećanje služi i on je osuđen pred nadležnim Vojnim sudom, mislim na kaznu od 10 godina zatvora. Na samoj teritoriji opštine Dubrovnik nije bilo nikakvog zločina ubijanja civila. Što se tiče odlaska civila iz mnogih mesta u dubrovačkoj opštini, taj odlazak su organizovale hrvatske civilne vlasti pred nastup JNA. U nekim od ovih drugih mesta, zločina je zaista bilo, ali Srbija nije mogla biti ni na jedan način u to umešana pošto je u svim tim oblastima uglavnom delovala JNA, a što neki od tih zločina nisu istraženi na vreme i procesuirani to bi Pretresnom veću mogao da objasni general Aleksandar Vasiljević kao tadašnji šef vojne službe bezbednosti, jer za sve te zločine koji su se desili isključivo je bio

nadležan Vojni sud po zakonodavstvu bivše Jugoslavije. Nijedan drugi sud nije bio nadležan za gonjenje tih zločina. Te zločine sada goni civilni sud u Beogradu, neke od tih zločina zato što je Vojni sud pre nekoliko godina ukinut kao institucija. Po zakonodavstvu bivše Jugoslavije vojni sudovi su sudili za zločine protiv oružanih snaga, za krivična dela koja izvrše pripadnici oružanih snaga i za ratne zločine. A zakonodavstvo bivše Jugoslavije imalo je veoma razrađeno sankcionisanje svih ratnih zločina koji su propisani Ženevskim konvencijama (Geneva Conventions), dopunskim protokolima (Protocol Additional to the Geneva Conventions), Konvencijom o genocidu (Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide) i svim drugim međunarodnim aktima. To je u zakonodavstvu bivše Jugoslavije bilo do perfekcije izvedeno.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da li su vlasti Srbije, bilo koji organ Vlade ili ja kao predsednik republike u to vreme, da li su one uopšte raspolagale bilo kakvim mogućnostima da ostvaruju uvid u nešto šta se dešava u ovim mestima koja su pobrojana u vreme nesumnjivog postojanja SFRJ i funkcionisanja saveznih organa?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Institucionalnih mogućnosti nije bilo nikavih. Ponešto se moglo saznati sistemom "rekla-kazala", privatnim razgovorima, izveštavanjem medija i tako dalje. Ali institucionalnih mogućnosti da vlasti Srbije steknu uvid, nije bilo nikavih. Postojale su jedino institucionalne mogućnosti saveznih vlasti preko JNA, odnosno sistema vojnih sudova i službe bezbednosti JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada molim vas pogledajte, pošto se ovde pominje i Srbija u sledećem delu isto u okviru ovog paragrafa 36, tu se pod "B" govori "o dugotrajnom i rutinskom zatvaranju i zatočenju više hiljada hrvatskih i drugih nesrpskih civila u zatočeničkim objektima u Hrvatskoj i izvan nje", to u Hrvatskoj neću uopšte da tretiram, jer to zaista nema nikave veze sa Srbijom, ali se

kaže i "zatvoreničkim logorima u Srbiji". Između ostalog pominje se Crna Gora, Srbija, Bosna i Hercegovina "što je detaljno", kaže, "opisano u paragrafu 64". I sada ako okrenete stranu 16 ovog istog dokumenta, videćete šta piše u paragrafu 64. Dakle pod "D", "F", "E" i "G", koliko sam ja mogao ovde da vidim sadržane su tvrdnje na osnovu kojih je, naravno, ovde izvedeno mnogo optužbi. Pogledajte šta stoji: "Poljoprivrdno dobro" pod "D" u paragrafu 64, ja mislim da ste našli ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kaže: "Poljoprivredno dobro JNA 'Stajićevo', Srbija, oko 1.700 zatočenika". Pa onda kasarna JNA u Begejcima, Srbija, oko 260 zatočenika, pa "F", kasarna JNA u Zrenjaninu, Srbija, na desetine zatočenika, pa "G", Vojni zatvor JNA u Sremskoj Mitrovici, Srbija, na stotine zatočenika. Molim vas odgovorite mi, da li je, pošto se ovde u sve četiri ove tačke u kojima se pominje Srbija, nadam se da neku nisam propustio, govori o nekim mestima JNA. Da li je Srbija imala ikakve nadležnosti i da li su organi Srbije, dakle te 1991. godine, pošto se o toj godini govori, imali bilo kakve nadležnosti nad ovim poslovima kojima su se bavili organi Jugoslovenske narodne armije, ali istovremeno, o čemu se ovde radi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kategorički tvrdim da vlast u Srbiji nije mogla imati apsolutno nikakve nadležnosti u ovim mestima, jer su to sve bili objekti JNA. Ja nisam ni čuo za te objekte u Stajićevu, Begejcima i Zrenjaninu kao mestu gde je neko zatočen, ali znam pouzdano za Vojni zatvor JNA u Sremskoj Mitrovici. Ali JNA je tamo mogla da dopremi samo ratne zarobljenike. Ja apsolutno ne verujem da je jedan jedini civil bio među njima. Mogao je biti civil, dakle neko ko je uhapšen, a nije imao na sebi uniformu, ali je na neki način učestvovao u ratnim dejstvima protivničke strane, odnosno hrvatske paravojske, hrvatskih separatističkih pobunjenika. Dakle u tom slučaju i on je podlegao pod krivično gonjenje pred vojnim sudovima. Ali vrlo mali broj ljudi, ako je uopšte iko, procesuiran. Svi su oni kasnije pušteni na slobodu bez sudskog procesa, kao ratni zarobljenici su oslobođeni. Bilo je i nekih razmena, međutim većina je jednostrano

bila oslobođena i mogla je da putuje gde žele, mislim da su se opredeljivali da putuju u Hrvatsku. Po mojim saznanjima, u vojnim objektima u kojima su držani ratni zarobljenici nikad se nije desilo nijedno ubistvo, uključujući i objekte u Crnoj Gori, uključujući i objekte u Bosni i Hercegovini, jer je JNA nešto svojih zarobljenika smeštala u svoje objekte u Bosni i Hercegovini dok je trajao rat, oružani obračun sa hrvatskim separatistima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle o čemu se ovde radi: sukob je na teritoriji Hrvatske, u vreme kada je došlo do onih blokada kasarni, napada na JNA, sukob između vojske, federalne vojske koja je jedina i postojala i hrvatskih paravojnih snaga, u tome dolazi do zarobljavanja jednog broja, zatvaraju se u objekte JNA, a ovde se to pripisuje Republici Srbiji. Da li to može da ima bilo kave veze?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikakve veze to ne može imati sa vlastima Republike Srbije, nikakve nadležnosti nije bilo, a nije bilo nikakvog faktičkog učesća u svemu tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, pogledajte ovde. Pogledajte na sledećoj strani odmah, ovo vam je na levoj, na desnoj se u paragrafu 66 kaže: "Ovim delima i propustima Slobodan Milošević je počinio", dakle to što je JNA zatvorila ratne zarobljenike u sukobima do kojih je došlo na teritoriji, po ovome ja sam počinio. Pa pogledajte šta je: zatvaranje, zločin protiv čovečnosti, mučenje, zločin protiv čovečnosti, nehumana dela, zločin protiv čovečnosti, pa opet, protivpravno zatočenje, pa opet mučenje, pa hotimično nanošenje velikih patnji, pa mučenje, kršenje zakona i običaja rata. Dakle prvo da vidimo da li je vama poznato da je JNA nekoga mučila po tim logorima, zatvorima i tako dalje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Svi organi JNA su imali striktno naloge prema svojim propisima da se ponašaju. Da li je negde došlo do incidente situacije, ja zaista nisam o tome čuo, ali pouzdano znam da nije bilo ubijanja, a JNA je imala precizno regulisano u svojim opštim pravnim aktima podzakonskog karaktera, u svojim pravilnicima, kako se postupa sa ratnim zarobljenicima. I sve je moralo biti u skladu

sa međunarodnim ratnim pravom. Ovde je čudno što se govori o povredama Ženevskih konvencija. Ovde nije moglo biti povreda Ženevskih konvencija, jer nije bilo međunarodnog oružanog sukoba. Moglo je biti povreda Dopunskih protokola "B" koji idu uz Ženevske konvencije ali reč je o unutrašnjem građanskom ratu, a apsolutno je besmisleno da vi možete biti odgovorni za bilo šta od ovoga šta se navodi i za zatvarnje i mučenje i nehumana dela i nanošenje patnji, okrutno postupanje i tako dalje. Apsolutno nikakvog dodira nije moglo biti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se u potparagrafu ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: S tim što, skenuo bih vam pažnju, treba imati u vidu da se pored JNA ovde pominju i neki drugi faktori koji nisu u svakom trenutku mogli biti pod kontrolom JNA, ali su svi nabrojani na istom spisku, pa se onda izvlači generalni zaključak iz svega toga. Znači, treba striktno razlikovati objekte JNA od ovoga šta se kaže u Lovasu, Dušan Silni, pa Arkanove grupe i tako dalje. Tu treba praviti razliku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sad ne govorim o mestima zatočeništva van Srbije. Ovo šta je ovde pomenuto, šta se odnosi na Srbiju su isključivo objekti JNA u kojima JNA, kao federalna institucija, jedina ima ovlašćenja u kojima Republika Srbija nema nikakva ovlašćenja. Da li su uopšte organi Republike Srbije mogli i da uđu u bilo koji objekat JNA?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nisu mogli da uđu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte sada, molim vas, šta se kaže u ovoj tački "K", istog ovog paragrafa 36. Stavlja se ovde na teret deportacija i prisilno premeštanje najmanje 170.000 hrvatskih i drugih nesrpskih civila sa gorenavedenih, da ih sve ne navodim, područja, pa se onda govori o premeštanju u Srbiju. Ko je to deportovao Hrvate u Srbiju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Po mom mišljenju, to je potpuna izmišljotina. Ja nikad nisam čuo da je jedan hrvatski civil deportovan u

Srbiju. Nikada. Ali ovde se i neke druge stvari izmišljaju. Koliko mene sećanje služi, u Iloku uopšte nije bilo oružanih dejstava, ali su hrvatski civili tražili, u najvećem broju, da se isele iz Iloka. I o tome su mediji izveštavali svojevremeno. A u Iloku, koliko mene sećanje služi, uopšte oružanih dejstava nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, pogledajte, molim vas, na šta se oni pozivaju vezano za ovu tačku "K". Oni se pozivaju na detalje koji su opisani u paragrafima od 67 do 69. Prema tome pogledajte paragraf 67. Kaže: "Od 1. avgusta 1991. godine do maja 1992. godine", inače to je vreme za koje i oni tvrde u tački koju smo već citirali da je postojala SFRJ, do kraja aprila 1992. godine. Oni kažu: "Slobodan Milošević, delujući sam ili u dogovoru s drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata", pa onda "počinio, pomagao, podržavao" i tako dalje "deportaciju i prisilno razmeštanje hrvatskog i drugog stanovništva za vreme trajanja SFRJ", kao što vidite. I onda objašnjava, u tački 68: "Da bi ostvarile ovaj cilj srpske snage koje su se sastojale od JNA, Teritorijalne odbrane i dobrovoljačkih jedinica među kojima su bili Beli orlovi, šešeljevci", dakle ovde konkretno to vezuje za vaše ime, "Dušan Silni, Arkanovi 'Tigrovi' u saradnji sa policijskim jedinicama uključujući Martićevu policiju, SNB", to ne znam šta znači, ali verovatno opet nešto, ne znam šta znači SNB "i MUP Srbije i drugi pod efektivnom kontrolom Slobodana Miloševića ili drugih učesnika udruženog zločinačkog poduhvata, opkolili su hrvatske gradove i sela i zatražili od njihovih stanovnika da predaju svoje oružje, uključujući i lovačke puške koje su zakonito posedovali. Nakon toga su napali te gradove i sela pa i onda kada su se stanovnici povinivali zahtevima. Namera napada je da se stanovništvo natera u beg" i onda su, kaže "prisilno premešteni na lokacije pod kontrolom hrvatske Vlade ili ga deportovali na lokacije van Hrvatske, naročito u Srbiju i Crnu Goru." Molim vas, gospodine Ššelj, šta možete vi o tome da kažete?

SVEDOK ŠŠELJ – ODGOVOR: Prvo, nikada nije bilo nikavog plana o deportaciji ili prisilnom premeštanju hrvatskog ili bilo kog drugog stanovništva. Drugo, nikad nije bio organizovanog i sistematskog

prisilnog premeštanja ili deportacije. Treće, ne postoji nijedan jedini slučaj da su Hrvati koji su prethodno naoružavani od Tuđmanovog režima, predali oružje JNA ili Teritorijalnoj odbrani ili srpskoj policiji, a da je posle te predaje oružja došlo da napada na njihova sela i gradove. Nijedan jedini slučaj ne postoji. Tuđman je intenzivno naoružavao Hrvate na područjima gde je srpsko stanovništvo bilo većinsko, na krajiškim područjima i o tome postoje dokazi. Ja sam već pomenuo jedan slučaj kada je nađeno oružje u pošiljkama brašna za kninske Hrvate. Srpske vlasti Krajine i JNA su tražili predaju tog oružja, ali nigde gde je došlo do predaje tog oružja nije, nakon predaje, došlo do napada. Takav slučaj imamo samo Bosni gde je Deronjić tražio predaju oružja od Muslimana, a Muslimani predali oružje, a onda on napao selo Glogova i ubio 65 bespomoćnih Muslimana ...

prevodioci: Samo malo sporije, molim vas.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Takav slučaj u sukobima na teritoriji bivše hrvatske federalne jedinice jednostavno nismo imali. I na kraju, sve da je do toga i dolazilo, tu apsolutno vaše uloge nije moglo da bude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne govorimo sada samo o mojoj ulozi. Da li je tu moglo biti ikakve uloge organa Republike Srbije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Predstavnik Vlade Republike Srbije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikakve uloge državnih organa Republike Srbije nije moglo biti. Tamo nikakav organ Republike Srbije nije ni nastupao u bilo kom svojstvu. Iz Srbije su tamo mogli biti samo dobrovoljci u sastavu JNA i Teritorijalne odbrane i niko drugi. Nijedan oficijelni faktor iz Srbije tamo nije bio prisutan.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću i gospodine Šešelju, pitanja i odgovori su zasnovani na *de jure* položaju. Da li vi tvrdite da Srbija

nije imala nikakvu nadležnost na tom području? Moram da vas podsetim da optužnica polazi od toga da su postojale određene pravne kompetencije, dakle da su postojali zakoni, ali da su oni kršeni. Ne može se odgovoriti na optužnicu tako što će da se kaže kakva je bila *de jure* situacija, *de jure* položaj, budući da ćete da vidite da se spominje efektivna kontrola i optužnica se bavi onim šta se *de facto* dešavalo, dakle o činjenicama pre zakona, budući da su postojali zakoni i postojala je pravna nadležnost i postojali su organi koji su imali tu nadležnost, međutim radilo se o tome da je došlo do kršenja i ta kršenja su, u stvari, činjenice koje se navode u optužnici. Zbog toga vas pozivam da odgovorite na faktičku situaciju, dakle da se osvrnete na to. Pored toga što iznosite kakav je bio pravni položaj, ja ne mogu da vam kažem da je to vaše svedočenje, ali takođe treba da kažete, što bi bio kompletan odgovor, šta se dogodilo u činjeničnom smislu i što je vezano za optužnicu.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Šešelj, jedno drugo pitanje. Ko je bio odgovoran za ubijanje ovih 65 civila Muslimana?

SVEDOK ŠEŠELJ: Deronjić, Miroslav Deronjić. Miroslav Deronjić je tražio od tih Muslimana, kao predsednik Kriznog štaba opštine Bratunac, da predaju oružje i garantovao im je bezbednost, punu bezbednost ako predaju oružje. Oni su predali oružje, a onda je Deronjić napao selo Glogova i ubijeno je 65 nenaoružanih muslimanskih civila.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja potpuno razumem, gospodine Robinson (Robinson), o čemu vi govorite, ali ja tvrdim da ni *de facto* nijedna institucija, nijedan organ vlasti iz Srbije, nije učestvovao u kršenjima zakona na području Srpske Krajine. Tamo gde je sporadično dolazilo do kršenja zakona, cifre su ove preterane u svakom slučaju, apsolutno je nemoguće da je deportovano ili prinudno preseljeno 170.000 Hrvata, jer su Hrvati uglavnom svojom voljom odlazili, kao što su i Srbi

bežali sa teritorija pod vlašću hrvatskih snaga, tako je došlo do pomeranja s ove strane, ali negde je došlo do kršenja zakona. Ja vam svedočim da ni *de facto* nijedan organ vlasti iz Srbije nije bio umešan u takva kršenja zakona.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa Srbija ne može biti odgovorna za nešto šta su eventualno činili Arkanovi "Tigrovi", Dušan Silni ili Beli orlovi i tako dalje. To nema nikakve veze sa organima vlasti u Srbiji, ja o tome svedočim, ni formalne, ni *de facto*.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, kad smo već na tome, samo da napravimo jednu kratku ekskurziju sa ove, ovih licitiranja i objašnjenja šta ovde piše: da li je u vreme tih građanskih ratova u Hrvatskoj i u Bosni, znači u sve vreme, za sve vreme od 1991. godine pa do kraja rata, bilo ko od Hrvata ili Muslimana čije su se snage tukle sa srpskim snagama u Hrvatskoj i u Bosni, da li je bilo ko proteran iz Srbije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Nikada niko iz Srbije nije ni prinudno premešten, ni deportovan, ni proteran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo ko hapšen u Srbiji na nacionalnoj osnovi ili na bilo kakav drugi način diskriminisan svih tih 10 godina?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Garantujem da u Srbiji svih tih godina niko nikad nije uhapšen zbog nacionalne, verske ili rasne pripadnosti. I da niko, u građanskom smislu, nije diskriminisan na bilo koji način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da li se vi sećate da smo mi u Srbiji imali izbeglica iz Bosne, Muslimana, preko 70.000?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Veliki broj Muslimana sa područja Bosne i Hercegovine u početku ratnih dejstava skalanjao se u Srbiju,

posebno oni koji su imali rođake, prijatelje ili koji su na drugi način mogli da se u Srbiji snađu, a bilo je i onih koji nisu imali nikoga, pa su im vlasti iz Srbije pomagale na isti način na koji su pomagale prognanim ili izbeglim Srbima. Tu nikakva razlika od strane vlasti nije pravljena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ima i jedan slučaj da neko ko je došao u Srbiju, koja je bila potpuno mirna, dakle van ikakvih ratnih dejstava, nije dobio zaštitu, da nije dobio mogućnost da u miru živi i da se ponaša kao svi drugu građani?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, nijedan takav slučaj ne postoji. Ja bih vam skrenuo pažnju na jedan karakterističan primer. U vreme operacija za oslobađanje Srebrenice 1995. godine, jedan veći broj, ja ne znam tačno, muslimanskih vojnika prebegao je preko Drine, preplivao Drinu i prebegao u Srbiju. Oni su u Srbiji bili pristojno smešteni, a onda su posle malo dana pušteni da idu po svojoj volji. Nikome nije palo napamet da ih preda srpskim vlastima Republike Srpske. Nikome u Srbiji nije palo napamet da ih preda Miroslavu Deronjiću u Bratunac, na primer. Oni su iz Srbije mogli da odu bukvalno gde žele.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je čitava jedna brigada tada prešla ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne mogu se sada tačno setiti broja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sutaran su ih obišli svi diplomatski predstavnici, ja sam tražio da idu da ih obiđu da vide gde su smešteni i da ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja znam pouzdano da su pristojno smešteni i da su pristojno hranjeni u vreme dok su bili smešteni u tim objektima, da ih niko nikada nije maltretirao i da su mogli da odu bukvalno gde oni žele.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovde se kaže kako sam ja ili, ovo je optužnica protiv mene, prema tome organi Srbije, vršili deportacije i tako dalje i da sam tim delima izvršio deportacije, zločin

protiv čovečnosti, nehumana dela, zločin protiv čovečnosti, tešku povredu Ženevske konvencije i tako dalje. S obziror da je ovo, ova procedura ide javno, treba građani Srbije koji su za sve vreme rata bili svedoci ovoga šta se u Srbiji dešavalo, da čuju kakve su ove optužbe.

SUDIJA ROBINSON: Optužnica je javna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Može neko da skida sa intrneta, neki građanin i da čita optužnicu, ali ovo gleda, ovaj prenos gleda ogroman broj ljudi i u Srbiji i u Republici Srpskoj i ljudi se čude i krste kad vide šta ovde sve piše.

SUDIJA ROBINSON: Ja sam to rekao zato što suđenje ne treba da se koristi u svrhu obelodanjivanja optužnice, optužnica je javna. Nastavite, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidite, gospodine Šešelji, šta dalje ovde stoju u paragraf "L" koji se isto meni stavlja na teret: "hotimično uništavanje stambenih objekata i druge javne i privatne imovine, kulturnih ustanova, istorijskih spomenika i verskih objekata hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva u Dubrovniku i njegovoj okolini ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci traže referencu. Mislim da ste vi rekli samo "L", ali radi se radi o 36(L).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, 36(L). Pošto sam na 36, mislio sam da imaju u vidu to. I pogledajte sad, znači namerno uništavanje stambenih objekata i tako dalje i tako dalje "nesrpskog stanovništva u Dubrovniku i njegovoj okolini, Vukovaru, Erdutu, Lovasu, Šaregradu, Bapskoj, Tovarniku, Voćinu, Saborskom, Škabrnji, Nadinu, Bruškoj, kako je opisano" kaže od 71 do 77 i do 82. E sada, da pogledamo paragraf 71 gde je to opisano, to je, kaže, "bezobzirno razaranje, pljačkanje javne i privatne imovine". To sam ja bezobzirno razarao i pljačkao javnu i privatnu imovinu. "Od 1. avgusta 1991. godine do maja 1992. godine Slobodan Milošević je" i tako, "zajed-

no sa ostalim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata izvršio bezobzirno razaranja i pljačku javne i privatne imovine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva”, pa onda nabraja sve ove oblasti mada kaže, “te akcije nisu bile opravdane vojnom nuždom”. Kakva je vojna sila iz Srbije uopšte bila u tim oblastima? I da li je bilo uopšte ikakve vojne sile iz Srbije na tim područjima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikakva vojna sila iz Srbije nije djelovala na tim područjima. Djelovala je isključivo JNA, dolazilo je sporadično do pojave određenih paravojnih formacija van kontrole JNA, a dolazilo je i do pljački i namernih razaranja koje nikada nisu bile po naređenju komandi JNA ... Mogle su biti samo incidentne situacije gde su se pojavljivale grupe s pljačkaškim namerama i pljačkama. Toga je bilo. Ali te grupe koje su pljačkale nisu mogle imati nikakve veze sa državnim organima vlasti Srbije, ni formalne ni faktičke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Veoma je važno da ukažete uvek i na faktičku situaciju ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... pošto gospodin Robinson ima u vidu taj aspekt ovih optužbi. Vidite šta piše, kaže ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa pljačka je bila česta pojava na obema stranama, to se ne može negirati, to se dešavalo, ali to nikada sa srpske strane nije bilo organizovano niti sistematski sprovedeno od strane, ni državnih organa Srpske Krajine, ni JNA. To su radile spontano formirane pljačkaške bande.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sad ovde piše, od avgusta do oktobra 1991. godine. Pa govori se, to se odnosi na Dalj, Čelije, Vukovar, Erdut, Lovas, Šaregrad, Bapsko i Tovarnik, to je, znači, od avgusta do oktobra 1991. godine. Pa onda Zapadna Slavonija od avgusta do decembra 1991. godine, pa SAO Krajina od avgusta do decembra 1991. godine. Opet se nabrajaju ti gradovi. Molim vas, ta vremena, od avgusta do oktobra, do decembra 1991. godine, ko je uopšte bio u sukobu u to vreme, u sve to vreme i na svim tim lokaci-

jama i na drugim koji se ovde ne pominju.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U sukobu je bila JNA sa hrvatskim separatističkim paravojnim formacijama za sve to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad pazite, dakle ovde piše da sam, znači, ja u to vreme, od avgusta do oktobra 1991. godine kad su bili sukobi u Hrvatskoj počinio uništavanje i oduzimanje imovine širokih razmera koje nije opravdano vojnom nuždom, da sam ja bezobzirno razarao sela i pustošio, uništavao i hotimično nanosio štetu ustanovama namenjenim obrazovanju i religiji ... Kad se kaže "ustanovama namenjenim obrazovanju i religiji", gospodine Šešelj, za vreme svih tih događaja, da li je ijedna džamija ili katolička crkva oštećena u Srbiji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. U Srbiji nije oštećena nijedna džamija ni katolička crkva, niti bilo koji drugi verski objekat. A u nekim od ovih mesta, na primer u Vukovaru, ja ne znam ni za jedan objekat koji je namerno uništen, ni privatni ni verski, ni državni, ni bilo kakav drugi. Veliki broj objekata je uništen u ratnim dejstvima. U Vukovaru je uništena i pravoslavna crkva. Ne znam ni za jedan objekat, na primer, u Vukovaru da je namerno uništen, da je neko hteo da se taj objekat uništi zato što je baš objekat te vrste. Ali je u Vukovaru bukvalno vođena borba za svaku kuću, za svaku zgradu. Može se reći da JNA nije imala spremnu, razrađenu taktiku učešća u gradskim borbama pa je zato izgubila na početku i dosta tenkova i tako dalje. Ali je bukvalno vođena borba za svaku kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro kad govorite o Vukovaru, a Vukovar je ovde inače veoma značajna teritorijama, kako je uopšte došlo do tih sukoba u Vukovaru?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Do sukoba u Vukovaru je došlo tako što su hrvatske paravojne snage opkolile kasarnu JNA i počele da je gađaju iz raznih oružja. Drugo, u području Vukovara došlo je do pokušaja hrvatske policije i paravojnih snaga da ugrožavaju srpsko civilno stanovništvo. U Vukovaru, pre rata, ne može se reći da je ijedna nacija imala apsolutnu većinu stanovništva. Međutim Srbi su imali veoma jaku populaciju, toliko jaku da je gradonačelnik Vukovara bio Srbin.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi tada bili u Vukovaru?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja sam za vreme rata dva puta bio u Vukovaru, a jednom sam bio i pre rata. Negde u proleće 1991. godine. Tad je situacija u Vukovaru bila vrlo mirna. Ja sam slobodno šetao vukovarskim ulicama u civilnom odelu bez ikakve oružane pratnje i nije bilo nikavih incidenata. U toku rata sam dva puta ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste tamo bili u relevantno vreme, dakle vezano za sukobe koji se navode u optužnici?

SVEDOK ŠEŠELJ: Da, dva puta sam bio u to relevantno vreme, poslednji put negde 20 dana ili mesec dana pred oslobodjenje Vukovara. Prvi put mesec dana ranije, ne bih se mogao setiti tačnih datuma, ali to nije nemoguće utvrditi i obilazio sam celi Vukovar i na prvim linijama fronta uvek bio. I znam pouzdano, svojim sam očima video da se borbe vode bukvalno za svaku kuću.

SUDIJA ROBINSON: Postavio sam to pitanje budući da je vaše svedočenje veoma široko. Gospodine Miloševiću, možda bi bilo dobro da zatražite od svedoka da iznese osnovu njegovih saznanja u vezi sa svim ovim pitanjima o kojima svedoči. Na taj način će njegovo svedočenje da bude pouzdanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam shvatio da je svedok izneo osnovu saznanja, ali, molim vas, gospodine Šešelji, da li imate šta da dodate tome? Vi ste bili tami na licu mesta, vi ste imali i svoje dobrovoljce na tim područjima u sastavu Jugoslovenske narodne armije, komunicirali ste sa građanima, komunicirali ste sa zvaničnicima u to vreme, šta je sve bilo ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, vi morate svedoku da postavite pitanje, a vi mu sada nudite odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja pitam da li su to, to je on već do sada nabrojao, one je to do sada već nabrojao, da li su to sve ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, u redu, idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sad pazite, ovde se kaže u paragrafu "L", odnosno potparagrafu "L", pominju se tačke, znači ovu 71. sam vam komentarisao i vi ste komentarisali, a onda kaže od 77 do 82. Pogledajte 77 do 82. To je čitava jedna strana što je sadržano u ovoj optužnici protiv mene. To vam je ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko vidim, Dubrovnik, pa se onda kaže od 1. oktobra 1991. godine do 7. decembra 1991. godine, pazite, po ovome izgleda da sam ja vodio neki artiljerijski napad. Kaže: "Tokom tog istog artiljerijskog napada Slobodan Milošević je sam ili u dogovoru" da ne čitam ovo uobičajeno "sam ili sa učesnicima zločinačkog poduhvata podsticao, naredio, počinio" i tako dalje i "podržavao planiranje, pripremu i izvršenje bezobzirnog razaranja ili hotimičnog nanošenja štete i pljačke javne i privatne imovine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva na području Dubrovačke Republike". Molim vas, gospodine Šešelji, da li je iko iz Srbije bio na području Dubrovačke Republike, na bilo kakav način, direktan, indirektan ili ne znam šta, da li je iko?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Koliko ja znam, samo sam ja bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili, kao što sam ja razumeo, da obiđete hercegovačko ratište.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. I ja sam bio na području Konavla dok su se vodila borbena dejstva, obilazio sam neke jedinice JNA, išao sam jedan dan u streljačkom stroju jedne jedinice JNA. Znam pozdano, svojim sam očima video da u Konavlima nijedna kuća nije bila uništena, ni opljačkana. Bilo je na putu, u nekoliko slučajeva poginulih krava, očigledno koje su se negde našle u unakrsnoj vatri, tri ili

četiri, nijedna kuća nije bila ni oštećena. Vojnici su imali striktnu nalogu da ne diraju civilnu imovinu, međutim kad se povlačila JNA krajem 1991. godine, onda je došlo do neke spontane pljačke, onda su ti vojnici više, verovatno ih je malo ko mogao kontrolisati, e onda je došlo do upada u privatne kuće i pljačkanja imovine. Što se tiče ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je to, samo da se razumemo, ko je to pljačkao imovinu u Konavlima? Je su li to bili neki vojnici iz Srbije, razervisti, aktivni vojnici ili ko je to pljačkao imovinu u Konavlima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima tamo su bili samo rezervisti iz Crne Gore. Nedavno je Milo Đukanović priznao da je neka stoka opljačkana u Konavlima, odvezena u Crnu Goru i sad je isplatio, ne znam da li 300.000 evra kao naknadu za to, ali u Srbiju apsolutno ništa od toga nije došlo. Drugo, što se tiče gađanja starog grada, do tog gađanja je došlo negde u prvoj polovini decembra, jer su iz starog grada hrvatske paravojne formacije osule paljbu po jedinicama JNA. Jedinice JNA su imale poginulih od te paljbe i onda je došlo do uzvraćanja paljbe. Onog trenutka, po međunarodnom pravu, kada neko zloupotrebi verski ili drugi zaštićeni kulturni objekat kao mesto sa koga će oružano dejstvovati, od tog trenutka taj objekat više nije pod zaštitom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, samo da se razumemo oko ovoga. Pogledajte paragraf 81 gde ovako stoji, samo ću početak da vam pročitam. Kaže: "U oktobru 1991. godine srpske snage uspostavile su kontrolu" i onda se govori dubrovačka župa, Konavle, primorje ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Gde vam je to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 81.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, da našao sam to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, da li se uopšte u svim tim operacijama oko Dubrovnika, u svemu tome šta se dešavalo oko

Dubrovnika, uopšte može upotrebiti ovaj izraz "srpski". Kakve srpske snage su uspostavljale kontrolu oko Dubrovnika? Ovo šta ovde piše, da li su postojale bilo kakve srpske snage oko Dubrovnika?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo kakav pripadnik nekih srpskih snaga oko Dubrovnika.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, nije bilo nikakvih srpskih snaga, bile su isključivo jedinice JNA. Isključivo JNA. Nikakvih, ni paravojnih snaga, ni Teritorijalne odbrane. Jeste u Trebinju bila podignuta jedinica Teritorijalne odbrane, ali ona uopšte nije učestvovala u borbenim dejstvima. Bile su isključivo operativne jedinice JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda se ovde navode svi mogući lokaliteti, odnosno sva mesta u Dubrovniku u dubrovačkoj župi, kompletan taj kraj. Da li je vama poznato da je u to vreme ministar odbrane Veljko Kadijević svima nama govorio da uopšte nije tačno da vojska dejstvuje po Dubrovniku?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Novine su pune bile tih njegovih izjava.

TUŽILAC NAJS: Ovo ima karakteristike sugestivnog pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Najsa.

TUŽILAC NAJS: Kad se kaže "da li znate da je u to vreme ministar odbrane Veljko Kadijević nama svima rekao", i tako dalje i tako dalje ...

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, ovo nije dopustiv oblik pitanja.

TUŽILAC NAJS: Ovo je apsolutno kritično pitanje, pitanje u kome se postavlja ovako sugestivno pitanje. Prema tome, šta god izađe iz usta

svedoka biće bez ikakve vrednosti.

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Najs, kad ste već ustali u paragrafu 77 optužnice, govori se o području dubrovačka republike.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to primeran način da se to opiše?

TUŽILAC NAJS: Siguran sam da jeste. Ako može da vam bude od pomoći, ja mogu da se raspitam zašto je taj izraz ovde upotrebljen. Moram u vezi s tim da vam se obratim malo kasnije, jer mislim da je ovaj dokument pisan tokom nekoliko godina i bilo bi bolje da prvo dobijem precizan odgovor pre nego što vam ga predam.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Šešelj, da li ste vi bili u području Dubrovnika u decembru mesecu.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ne, moja saznanja ...

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

SVEDOK ŠEŠELJ: Moja saznanja o onome šta se zbivalo u mesecu decembru su posredna, ali sam u Dubrovniku bio negde krajem septembra ili početkom oktobra 1991. godine. Kad su trajale operacije u Konavlima, dok su još trajala borbena dejstva bio sam u Konavlima. Bio sam u Popovu Polju, bio sam na još nekim mestima, sve do Ljubinja sam išao. Tamo se linija fronta nalazila na Čavaškoj gradini.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. I nemojte da postavljate sugestivna pitanja, pogotovu kad je reč o spornim pitanjima između Tužilaštva i odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Šešelj, da li je

Srbija u to vreme ili uopšte, uopšte imala neke snage koje bi mogla da pošalje u Dubrovnik, čak i da je htela?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Srbija nije imala nikavu vojnu silu ili eventualno policijsku jedinicu koju je mogla uputiti na dubrovačko ratište sve da je htela. Nije raspolagala ničim takvim. Drugo, povodom ovog pominjanja Dubrovačke Republike, postojala je inicijativa jedne opozicione stranke iz Crne Gore da se obnovi ta republika, ali ta inicijativa nikad nije provedena, nikad nije bila realizovana. To jeste istorijsko područje Dubrovačke Republike, ali tu Dubrovačku Republiku je ukinuo Napoleon (Napoleon) 1808. godine, pa posle Napoleonovog poraza ušla je u sastav Austrije (Habsburg Monarchy) i sve do 1918. bila je u sastavu Austrije.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala na tim informacijama, gospodine Šešelj. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Šešelj, kad pogledate ove tačke koje su ovde navedene, pošto mi idemo redom, da li postoji jedno zrno istine u ovome šta ovde piše u ovoj navodnoj optužnici koju je napisao gospodin Najš?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. A meni je posebno upečatljivo da je ova optužnica podignuta u Zagrebu i onda mi je sve jasno. Optužnice se valjda podižu u Hagu (The Hague), optužnice pred ovim Međunarodnim sudom, a ne u Zagrebu. Ovo je izuzetak i u Međunarodnom sudu da je jedna optužnica protiv Srbina, protiv predsednika tadašnje Republike Srbije, podignuta u Zagrebu. U Zagrebu, Hrvatska, 23. oktobra 2002. godine, sve je jasno. Meni je sve jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ipak ćemo se pozabaviti još nekim od ovih tačaka, mada je potpuno jasno, ja se nadam svakome ko hoće da pročita i čuje. Pogledajte sada paragraf 39. Tu se ponovo vidi i vaše ime, ali ja vas ne pitam samo zato što se tu pojavljuje i vaše ime već zato što se ovde ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, postavite pitanje. Ovo nije prilika za iznošenje komentara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa da bih postavio pitanje hoću da ukažem na ono šta ...

SUDIJA ROBINSON: Nemojte da komentarišete, recite nam samo gde se nalazi relevantan paragraf i onda postavite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Paragraf 39, on se kod mene nalazi na strani 11, to je u srpskom tekstu, mada je ovaj jezik ovde samo časnim imenom srpski, jer je prilično nepismen. Piše: "Počev od avgusta 1991. godine, srpske snage, među kojima dobrovoljačke jedinice šešeljevaca i Belih orlova, imale su kontrolu nad Voćinom. 13. decembra 1991. godine, dok su se povlačile iz Voćina i okolnog područja, oni su išli od kuće do kuće i ubili veliki broj preostalih hrvatskih civila. Pre nego što su se povukli 13. decembra 1991. godine, pripadnici ove dve jedinice", dakle to su šešeljevci i Beli orlovi, kako se ovde tvrdi, "ubili su ukupno 32 civila". I ovde su data imena u prilogu optužnice. Dakle, da li šta vi znate o tome i šta vi o tome možete da kažete i da li je bilo neke vaše dobrovoljačke jedinice na tom prostoru koja bi uopšte mogla da izvrši neki zločin na tom prostoru?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo nije bilo nikakvih dobrovoljačkih jedinica šešeljevaca. Bilo je dobrovoljaca Srpske radikalne stranke u sastavu JNA koji su po naredbi nadležne komande JNA bili raspoređeni u Teritorijalnu odbranu Zapadne Slavonije i stavljeni pod komandu aktivnog armijskog pukovnika Trbojevića. Naši dobrovoljci su imali striktan politički nalog od Srpske radikalne stranke da sa Belim orlovima ne održavaju nikakve kontakte, a ja sam već rekao da je, prema mojim saznanjima, Bele orlove u Zapadnu Slavoniju doveo Veljko Džakula. Na koji način, to može da objasni general Aleksandar Vasiljević. Ja u njihovom dopremanju nisam učestvovao. I na kraju ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je, sad sačekajte tu. Ko je bio Veljko Džakula?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Veljko Džakula je bio predsednik Skupštine Zapadne Slavonije. Jednom prilikom je u Beogradu hapšen pod sumnjom da je hrvatski špijun i držan je u zatvoru, ne znam koliko dana, da radi za hrvatsku obaveštajnu službu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta su bili osnovi da se smatra da on radi za hrvatsku obaveštajnu službu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa njegovo ponašanje. Ja ne raspolazem sada konkretnim dokumentima, ali se dobro sećam vremena kad je on uhapšen i sećam se dobro zbog čega je uhapšen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ovaj podatak koji ste sada izneli, na čemu zasnivate, da je taj isti Veljko Džakula doveo Bele orlove u Zapadnu Slavoniju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To su moja saznanja još iz 1991. godine. Ja kad sam bio u Zapadnoj Slavoniji, takođe sam izbegavao bilo kakav dodir sa Belim orlovima. Ni s jednim se nisam sastao tamo. Sastajao sam se sa mnogim vojnicima, sa dobrovoljcima Srpske radikalne stranke, sa mnogim civilima, i Srbima i Hrvatima, ali sam kategorički izbegavao svaki susret sa pripadnicima Belih orlova.

Oni su za mene bili nešto nedodirljivo. I ne samo u tom slučaju, nego bilo gde da su dejstvovali Beli orlovi, dobrovoljci Srpske radikalne stranke imali su sugestiju, to je politička sugestija, ja ne mogu da im naredim, jedina sankcija ako ne poslušaju političku sugestiju, mogla je biti isključenje iz Srpske radikalne stranke, ništa da se ne događa, ali su imali takvu političku sugestiju da nemaju dodira sa Belim orlovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pod čijom su kontrolom bili ti Beli orlovi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Bili su pod kontrolom Veljka Džakule, po mojim saznanjima iz tog vremena. Veljko Džakula je imao neku svoju posebnu politiku u odnosu na ostatak rukovodstva Srpske

Autonomne Oblasti Zapadna Slavonija. I za sve vreme mog boravka u Zapadnoj Slavoniji ja sam se družio sa Veljkom Vukelićem, predsednikom Vlade, Ilijom Šašićem i tako ... Ja ni pravih razgovora nikad nisam imao sa Džakulom. Možda sam se jednom susreo tamo s njim, ali pravih razgovora ja s njim nisam imao, jer je tu već bila različita politika među njima na delu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se govori o tome da su se povukli 13. decembra 1991. godine. Da li su tada bili tamo vaši dobrovoljci pod komandom pukovnika Trbojevića?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Tada je došlo do prilično haotičnog povlačenja iz Zapadne Slavonije, jer srpske snage nisu mogle da se održe pred navalom hrvatskih paravojnih formacija. Ja sam već rekao, u jednom danu, u odbrani Mašićke Šagovine, tog datuma, poginulo je 11 dobrovoljaca Srpske radikalne stranke, a neki su ranjeni, pali u zarobljeništvo. Međutim nema nijednog podatka da su dobrovoljci Srpske radikalne stranke pri povlačenju iz Zapadne Slavonije ubijali hrvatske civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to dokaza nema ni u ovome šta gospodin Najš tvrdi, nego ja ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ali lepo mu stoji kad on to tako bez dokaza stavi u optužnicu. Do ubijanja civila je došlo, ali kako i kada uopšte nije teško utvrditi ko je pojedinačno učestvovao u ubijanju civila.

TUŽILAC NAJS: Pretpostavljam da Pretresno veće neće da dozvoli ovom svedoku da na ovaj način iznosi komentare o stvarima koje nisu iz njegovog delokruga.

SUDIJA ROBINSON: Pa, gospodine Najš, svedok ponekad može da kaže da li postoje dokazi ili ne postoje i ko je to potkrepio, ali, gospodine Šešelj, izbegavajte ovakve komentare. Takvi komentari su primereniji kad dolaze od optuženog. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, sad ću da vam postavim, u vezi sa ovim šta je, na šta se osvrnuo gospodin Najs, nešto šta je svakako u vašem delokrugu, dakle šešeljevci koji se ovde pominju. Da li su postojali ovde neki šešeljevci kao oružana formacija ili je ovo šta ovde piše da je postojala oružana formacija šešeljevaca laž?
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Laž je da je postojala oružana formacija šešeljevaca. Moglo se desiti i često se dešavalo da lokalno stanovništvo ili njihovi saborci dobrovoljce Srpske radikalne stranke nazivaju "šešeljevcima". A moglo se desiti da se spontano borci koji uopšte ne pripadaju Srpskoj radikalnoj stranci, iz nekog razloga, ko zna koga, tako nazovu. Ali oružane formacije šešeljevaca garantujem da nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ti vaši dobrovoljci su bili u JNA?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo ikakvih elemenata ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego što pređete na to, početak ovog odgovora bio je: "Tačno je da je postojala jedna naoružana jedinica, šešeljevci".

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja ne znam šta rade vaši prevodioci, gospodine Bonomi (Bonomy). Ja to nikad nisam rekao.

SUDIJA BONOMI: Ovo je dosta važno pitanje, možda bi ovo trebalo ...

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja tvrdim da nije bilo jedinica šešeljevaca ...

prevodioci: Gospodin Šešelji počinje da odgovara odmah nakon što je postavljeno pitanje što nam pravi mnogo problema.

SUDIJA BONOMI: Evo, sada smo najzad došli do same suštine jednog od najvažnijih problema sa vašim svedočenjem. Krivica za ovaj nesporazum je na vama. Vi ste počeli prebrzo sa vašim odgovorom i, evo,

sada smo mi dobili odgovor u kome se čini da vi kažete da je tačno da je postojala naoružana jedinica šešeljevaca zato što ste prebrzo počeli da odgovarate. Da li zaista hoćete da se to dešava?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja neću da se to dešava, ali ne prihvatam ni da je to moja krivica.

SUDIJA BONOMI: To je posledica još jednog problema u prezentaciji ovih dokaza. Naime, ovo konkretno pitanje se neprestano postavlja i mislim da je sasvim neizbežno da ukoliko to toliko mnogo puta postavite, da će neizbežno da dođe do konfuzije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde fali samo jedna reč, "not" (ne). Piše "it is true" (tačno je), a on je rekao da nije istina. "It is not true" (nije tačno). To je rekao gospodin Šešelj.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Gospodine Šešelj, vidite do kavih problema dolazi kad vi prebrzo započinjete sa odgovorom. Još jednom vam ponavljam, morate da napravite pauzu pre nego što započnete da odgovarate na pitanje gospodina Miloševića. Izvolite.

SUDIJA KVON: Ne bilo kakva pauza, nego malo duža pauza, jer vi uvek počinjete da odgovarate dok mi još slušamo prevod pitanja. Nasatvite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj i ti dobrovoljci koji su bili tada u JNA, da li su oni bili pod vašom kontrolom?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Oni nisu mogli nikako biti pod mojom kontrolom, međutim ja sam se na određen način starao da ih dodatno uvek ubeđujem da treba da budu disciplinovani. Ako se ogreše o disciplinu, mogli su samo biti isključeni iz Srpske radikalne stranke. To je bila jedina sankcija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo kakav element iz Srbije bio u Zapadnoj Slavoniji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Nikakvih elemenata iz Srbije nije bilo u Zapadnoj Slavoniji, ni formalno, ni neformalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ni *de jure*, ni *de facto*.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ni *de jure* ni *de facto*.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Šešelji, a da li znate išta o ovim događajima u Voćinu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja sam slušao iz druge ruke o tim događajima. Ja sam čak i javno napadao izvršioce tih zločina, ali pošto je to bio sastavni deo moje optužnice, ja sad neću da ponavljam koga sam ja za to napadao. Tužilaštvo ima na raspolaganju sve te moje javne izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa oni vam stavljaju na teret da ste u Voćinu se vi obratili dobrovoljcima i da ste tim govorom inicirali paljenje kuća i ubijanje hrvatskih civila u Voćinu, Humu, Bokane, Hraskoviću. Kako to komentarišete?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa znate šta, po metodologiji kojom se služi ovo Tužilaštvo, oni meni mogu staviti na teret i ubistvo Kenedija (John Kennedy), po istoj osnovi. To je njihova stvar. Zato je moja optužnica za mene prava poslastica da je u procesu koji se protiv mene vodi pocepam u paramparčad. A to je nešto odvojeno. Ja ovde svedočim na osnovu navoda iz vaše optužnice i mojih saznanja o stvarnim događajima koji su se zbijali. Došlo je do ubijanja jednog broja hrvatskih civila, ja ne znam tačno taj broj, ja znam samo da sam čim sam saznao javno optuživao za to u Beogradu i znam da general Vasiljević koji se zatekao u Zapadnoj Slavoniji u vreme pada, nikad nije reagovao. Izneću vam još jednu činjenicu. Jedan od komandanata tih jedinica u kojima su bili dobrovoljci Srpske radikalne stranke, bio je Radovan Novačić. Radovanu Novačiću otac je Hrvat. Ne može Radovan Novačić koji ima iskreno jugoslovensko opredeljenje, a koliko me sećanje služi baš je on bio pored Voćina, bio je komandant jedne čete, otprilike. On je bio kod Voćina i njega sam posetio tamo. On je u ratu nogu igubio. Ne može Radovan Novačić

ubijati hrvatske civile ako mu je otac Hrvat. Otac Hrvat, majka Srпкиnja. On je hteo da sačuva Zapadnu Salvoniju za Jugoslaviju, ali ne da ubija hrvatske civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U transkriptu na stranici 10.432, svedok C-037 navodi da su mu lokalni neki tamo građani rekli da su vaši radikali učestvovali u izazivanju egzodusa stanovništva 23. decembra 1991. godine u Pakracu. Da li vi imate ikakva saznanja o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Znete, ta svedočanstva iz druge ruke uvek su nepouzdana. Ja ću vam dati jedan konkretan primer. Pojavljivala se priča na raznim mestima u Bosni i Hercegovini, dolazi Šešelј sa hiljadama svojih četnika, daje im neke tablete usled čijeg dejstva mogu nedelju dana da ne spavaju, da ništa ne jedu, da ništa ne piju, nego samo kolju. Ko zna šta sve ljudska mašta može da proizvede, ali ja mogu da svedočim samo o realnim činjenicama u koje sam upućen, a ne da raspravljам o tuđoj mašti. Problem je onoga ko dovodi svedoke koji svedoče o nečemu šta im je neko negde pričao. Znete, to je meni kao pravniku besmisleno. Ja ne mogu na to ni da odgovoram, to su besmislice, to nijedan pravnik ne može ozbilјno tretirati. Da ja odgovoram na pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelј, moram da primetim da ste i vi dali dosta iskaza takve vrste i Pretresno veće je to, takođe, prihvatilo. Mi ovde prihvatamo iskaze iz druge ruke. Drugo je pitanje koliko ćemo težinu da damo takvim iskazima. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nešto nemam utisak da je gospodin Šešelј davao neke velike iskaze iz druge ruke, ali verovatno to može da se vidi po transkriptu. Gospodin Šešelј, ovde je svedočio ...

SUDIJA ROBINSON: On jeste odgovarao na takav način. Odgovarajući na pitanje sudije Bonomoja on je rekao da nije bio na jednom konkretnom mestu u decembru 1991. godine. Kako je dobio informacije?

Čuo je to od drugih. Prema tome, idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je svedočio Đuro Matovina, on nije bio zaštićeni svedok, njegov je iskaz na stranici transkripta 10.996, 7. decembra 2002. godine je svedočio. On u svom iskazu pominje da su u napadima na Voćin i okolna sela bili aktivni dobrovoljci pod vašom komandom. Dakle imate li na to odgovor direktan, gospodine Šešelji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne postoji nijedan jedini slučaj da sam u ovom ratu bilo gde komandovao. Nikad nisam bio ni u prilici da faktički komandujem, niti sam pravno bio na komandnom položaju, nit' sam bio tamo kad su se desile te stvari koje se ovde provlače i kroz vašu optužnicu. To se desilo negde 20 dana po mom napuštanju Zapadne Slavonije i desilo se u jednoj haotičnoj situaciji srpskog egzodusa pred daleko nadmoćnijim hrvatskim paravojnim snagama. Kolike su razmere zločina moglo bi se utvrditi samo ako se uporedi koliko je hrvatskih civila poginulo, a koliko srpskih civila je poginulo u vreme srpskog povlačenja, a hrvatskog osvajanja Zapadne Slavonije. Ja vam garantujem da je mnogo više srpskih civilnih žrtava bilo. Ali to ovo Tužilaštvo ne interesuje, jer oni nisu nijednog Hrvata procesuirali za zločin nad Srbima u Zapadnoj Slavoniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu uopšte nikog iz rukovodstva procesuirali za najveće etničko čišćenje, kako lord Owen (David Owen) naziva operaciju "Oluja". Sveli su sve na generala Gotovinu koji je bio jedan marginalni ...

TUŽILAC NAJS: Ovo je opet komentar. Apsurdno je misliti da optuženi ne zna tačno šta radi i da je to šta radi protivno našim pravilima. Ja ću možda još jednom da zatražim od Pretresnog veća da se zapita da li svesno, namerno, učestalo kršenje vaših pravila ne predstavlja dodatne preduslove za preispitivanje uloge dodeljenog advokata. On želi samog sebe da predstavlja, onda treba da se ponaša kao advokat.

SVEDOK ŠEŠELJ: Pojavio se problem u prevodu.

SUDIJA ROBINSON: U čemu je problem?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ne znam šta znači izraz "opetovano".

SUDIJA ROBINSON: Ni ja ne znam šta to znači, ako je to izrečeno. Gospodine Miloševiću, komentari ovde nisu dozvoljeni. Trošite vreme Suda na takav način.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vidim koliko je sati. Mogu li da vam pomognem u vezi sa pitanjem koje ste ranije postavili, pitanjem pisanja optužnice? Ja, naravno, preuzimam opštu odgovornost za ovaj dokument. I, naravno, verovatno postoji dobar razlog za upotrebu ovih izraza koji su ovde iskorišćeni. Ako pogledate paragraf 6 optužnice za Hrvatsku, videćete da se tamo vrlo precizno objašnjava terminologija. Ovde se iznose karakteristike zajedničkog zločinačkog poduhvata i zatim u drugom deli paragrafa stoji: "Ova područja obuhvatala su one oblasti koje su srpske vlasti pominjale i koje se ovde u daljem tekstu pominju pod nazivima" i tako dalje i tako dalje. Prema tome, kad se izraz "Dubrovačka Republika" koristi u ostatku optužnice, to samo znači da se autor optužnice služi terminologijom srpskih vlasti. Od kako je Pretresno veće pokrenulo ovo pitanje, mi smo pokušali da pronađemo konkretan dokument na koji se u to vreme mislilo, jer između drugih dokumentata u svedočenju svedoka Paponjka spomenut je i takav izraz. Isto tako, Sud iz svedočenja ovog svedoka zna šta znači izraz "Dubrovačka Republika". To je bio dobro poznati izraz i redovno korišćen.

SUDIJA ROBINSON: Da li se taj izraz koristi samo u paragrafu 77?

TUŽILAC NAJS: Ne mogu to sad da kažem da li se taj izraz pojavljuje i u nekim drugim paragrafima, međutim korišćenje tog izraza u paragrafu 77 objašnjava se u paragrafu koji sam upravo pročitao.

SUDIJA ROBINSON: U ostalim paragrafima samo se spominje

Dubrovnik pa se zato pitam nije li možda došlo do neke zabune, jer mislim da se obično spominje Dubrovnik ili područje Dubrovnika ili grad Dubrovnik.

TUŽILAC NAJS: Grad Dubrovnik verovatno ima jedno posebno značenje. Tada se verovatno govori samo o starom gradu unutar zidina, a šire je područje očigledno kad se koristi izraz "Dubrovačka Republika".

SUDIJA ROBINSON: Dobro, vidim to još u paragrafu 67. Pogledaćemo to kasnije, a sada idemo na pauzu od 20 minuta. Da, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pre pauze da mi ne pobegne ovo šta je gospodin Najs rekao. On je maločas rekao, ja sam ovde zapisao, da termin "Dubrovačka Republika" upotrebljava iz terminologije srpskih vlasti. To nije istina. Termin "Dubrovačka Republika" nije upotrebljavan ni u kakvoj terminologiji srpskih vlasti.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pogrešno sam rekao: nije to bio Paponjak nego Poljanić.

SUDIJA KVON: Da, to je bio gradonačelnik Dubrovnika. Čuli smo to svedočenje.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA ROBINSON: Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, juče je gospodin Šešelj, ako se sećate kad sam postavljao pitanja vezano za svedočenje

Dulovića i Anastasijevića, ukazao na to da je on podneo određene podneske, ja ima ovde pred sobom, moji saradnici su napravili kopije, piše gore: "Tužilaštvu, podnesak broj 55" i "Tužilaštvu, podnesak broj 56", koji se odnose na ova dva svedoka. Oba su podneska data 24. novembra 2004. godine, dakle pre skoro godinu dana, ja ih ovde nemam prevedene, ali pretpostavljam da su podneta pre skoro godinu dana i da ih je druga strana, u međuvremenu, prevela i da ih ima. Ja želim samo da postavim par pitanja u vezi s tim gospodinu Šešelju, a od vas da zahtevam da se oba ova podneska uvedu kao dokazni predmeti s obzirom da su navedeni brojni argumenti koji u potpunosti diskvalifikuju svedočenja ovih svedoka koje je izveo gospodin Najs. Pa molim da oficir za vezu da gospodinu Šešelju kopije, napravio sam, odnosno moji saradnici su napravili 15 kopija i jednog i drugog ovog podneska gospodina Šešelja, Tužilaštvu je to upućeno, piše ovde "Tužilaštvo, gospođa Hildegard Uerc-Reclaf (Hildegard Uertz-Retzlaff), Ulrich Masmajer (Ulrich Mussemeyer), Danijel Sakson (Daniel Saxon)", u oba slučaja, a datum je 24. novembar 2004. godine. Da li ste dobili kopije, gospodine Šešelju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, dobio sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Budite ljubazni samo u najkarećem da bismo imali osnovu ...

SUDIJA ROBINSON: Pretresno veće još nije dobilo dokumente. Gospodine Miloševiću, prvo želim da tačno objasnite šta želite da radite sa ovim dokumentima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Najkraće rečeno, gospodine Robinson, želim da se oni uvedu kao dokazni predmeti, a ja sam juče, ako se sećate, citirao u više navrata izjave ovih svedoka kada je gospodin Šešelju pomenuo i da je on u vezi sa njima dao posebne podneske, kao poseban, kako se ovde kaže: "Obaveštenje optuženog da namerava da iznese posebnu odbranu u skladu sa pravilom 67(A) i 67(B) Pravilnika o postupku i dokazima.

prevodioci: Molimo da čitate sporije, prevodioci nemaju kopije dokumenata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Upozorili su me prevodioci da pročitam ovo sporije, dakle nosi naziv "Obaveštenje optuženog" u ovom slučaju gospodina Šešelja "da namerava da iznese posebnu odbranu u skladu sa pravilom 67(A)(ii) i 67(B) Pravilnika o postupku i dokazima (Rules of Procedure and Evidence)". Reč je o dva svedoka koji su u mnogo svojih tvrdnji iznela određeno svedočenje, a veoma mnogo ...

SUDIJA ROBINSON: Da li se ovi dokumenti odnose samo na ta dva svedoka ili govore i od drugim stvarima, odnosno drugim svedocima?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Koliko ja razumem, oni se odnose na ova dva svedoka, ali govore o mnogim drugim aspektima stvari. Govore o listu "Vreme", govore o ulozi, o povezanosti i tako dalje. Dakle unošenje ovakvih dokaznih predmeta štedi vreme, jer mi omogućava da ne postavljam mnogo pitanja gospodinu Šešelju u vezi sa tim svedocima. On je u vezi s njima podneo, dakle, pismene podneske i na taj način se štedi vreme.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš?

TUŽILAC NAJŠ: Mi iznosimo prigovor na uvođenje ovih dokumenata u spis. Ukoliko se ovi dokumenti uvrste u spis, onda ću ja da imam neka konkretna pitanja da postavim o ovom svedoku o celoj svrsi pisanja tih dokumenata. Međutim sada ne bih da ulazim u to. U ovom trenutku dovoljno je samo da se kaže, a ti dokumenti predstavljaju argumente ovog svedoka o druga dva potencijalna svedoka u njegovom predmetu, odnosno dva postojeća svedoka u ovom Predmetu. U onoj meri u kojoj on može da svedoči o činjenicama o tim svedocima koji su svedočili u ovom Predmetu, to je, naravno, prihvatljivo,

niko ne može da tvrdi da to ne bi trebalo da se uvrsti. Međutim, ako je reč o tome da je on napisao jedan dokumenat i da sada ovaj optuženi želi vama da predoči dokumente u kojima su sadržani argumenti o vrednosti drugih svedoka, to bi trebalo da se odbaci, to jednostavno ne ulazi u definiciju dokumenata koji mogu da se prihvate. Možda treba malo detaljnije da pogledate dokument da biste videli koliko je on uopštene prirode.

SUDIJA ROBINSON: Ako se to odnosi na iskaze koje su ti svedoci dali u ovom Predmetu, nije li to, onda, relevantno?

TUŽILAC NAJS: Pisani komentar nekog svedoka, to bi onda značilo da bi svaki svedok vama ovde mogao da iznosi svoje pisane argumente o tome zašto treba da se odbaci svedočenje drugih svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Ali to možda nisu samo komentari.

TUŽILAC NAJS: Pa to sam i rekao. Kad je reč o tome da on svedoči o tim drugim svedocima, to je u redu, neka on svedoči o tim drugim svedocima. Međutim kad je reč o komentarima i argumentima, bilo bi sasvim pogrešno da ovo Pretresno veće dozvoli svedocima da kroz zahtev optuženog donose svoje argumente o drugim svedocima u ovom Predmetu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs. Gospodine Kej (Kay).

ADVOKAT KEJ: Pa ovde smo gotovo u situaciji koja upućuje na Pravilo 89(F), bar ja to tako vidim. Iako, naravno, tehnički govoreći, ovde nije ispoštovana potpuno procedura iz Pravila 89(F), međutim situacija je upravo takva. Ako ostavimo po strani 89(F), ja ne mogu da protivrečim nedavnoj odluci Pretresnog veća o prihvatljivosti dokumenata. Nedavna takva odluka odnosi se na Jašovića, a imali smo i ranije odluke iz marta i aprila ove godine i po tim odlukama odlučeno je da se takvi dokumenti mogu uvrstiti u spis putem svedoka, a ako uzmemo 89(F), onda znači da taj dokument može da se uvrsti i tim

putem.

SUDIJA ROBINSON: Ali moja teškoća je u tome da je ne znam u čemu je sadržaj ovog dokumenta. Trebalo bi prvo da se ustanovi šta tu piše. Nešto od toga se možda odnosi na činjenice, nešto su možda komentari, ali vi kažete da bez obzira na to taj dokument spada pod Pravilo 89(F).

ADVOKAT KEJ: Ako se sledi onaj postupak koji je definisalo Žalbena veće za Pravilo 89(F), onda ovaj dokument svakako može da spada u tu vrstu dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Evo, svedok je ovde, on može da bude unakrsno ispitan.

ADVOKAT KEJ: Mi nismo ovde strogo pratili Pravilnik o postupku, pravila koja regulišu uvrštenje ovih dokumenata onako kako ih je definisalo Žalbena veće. Žalbena veće je reklo da dokumenti moraju unapred da se dostave Tužilaštvu, da svedok mora da se pozove, da on mora da potvrdi svoju izjavu i da onda on mora unakrsno da se ispita.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej. Posavetovaćemo se.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kej, kad ste vi primili kopiju ovoga?

ADVOKAT KEJ: Pre dva minuta.

SUDIJA BONOMI: Znači vaš argument se ne zasniva na analizi sadržaja ovog dokumenta?

ADVOKAT KEJ: Ja sam to na brzinu pročitao i video o čemu se radi.

SUDIJA BONOMI: Pa kao što sam i ja to na brzinu pročitao.

(Pretrեսno veće se savetuje)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pre nego što donesete odluku samo sam hteo da vam ukažem na par činjenica. Naime, ovo je nesumnjivo deo svedočenja gospodina Šešelja o ovim svedocima. Drugo, u vezi sa napomenom gospodina Keja da to treba unapred da bude dostavljeno drugoj strani, drugoj strani je to dostavljeno novembra 2004. godine i, kao što vidite, već je prevedeno. I treće, nikakve smetnje nema gospodin Najš da gospodina Šešelja unakrsno ispituje ...

SUDIJA ROBINSON: Da, ali to nije njima dostavljeno 2004. godine za potrebe ovog Predmeta. I recite, gospodine Miloševiću, ima li u tom dokumentu nešto više od argumenata i komentara?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno da ima. Evo, postavicećemo pitanje gospodinu Šešelju šta osim argumenata i komentara ovde ima u pogledu činjenica, gospodine Šešelj ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne, vi sada nama iznosite vaše argumente. Ako nam bude trebao svedok, mi ćemo da ga pitamo, ali u ovom trenutku mi slušamo vaše pravne argumente u prilog uvršenja ovih dokumenata. Ja sam vas pitao ima li u tim dokumentima nešto više od komentara i argumenata, jer ako su to samo komentari i argumenti, ja neću da dozvolim uvrštenje ovog dokumenta.

SUDIJA KVON: Gospodine Kej, moj problem je sledeći: ovo nije izjava svedoka, to su argumenti jedne strane. Šta vi imate da kažete o tome?

ADVOKAT KEJ: Vi ste, naravno, sasvim u pravu kad je reč o tome šta je to i kakav je sadržaj.

SUDIJA KVON: Problem ovde je dokazna vrednost tog dokumenta. Ima li taj dokument neku dokaznu vrednost, kao dokaz?

ADVOKAT KEJ: Osim ukoliko se ne ispoštuje forma iz Pravila 89(F), jer tu postoje neke činjenice, on sadrži neke činjenice o tome šta je ovaj svedok mogao da vidi ili pročita i onda šta je on zaključio iz toga šta je pročitao, dakle kakvo je bilo njegovo stanje svesti, taj dokument možda nije napisan, strogo govoreći, na način koji bi odgovarao Pravilu 89(F). Možda bi to moglo da potpadne pod tu proceduru, iako nije ponuđeno u skladu sa tom procedurom. Ja zaista ne vidim šta bih još mogao da dodam onome šta ste vi rekli o tome da taj dokument sadrži argumente. To su očigledno argumenti ovog svedoka iz njegovog predmeta. Ovaj dokument nije pripremljen kao izjava po Pravilu 89(F) za ovaj Predmet.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, niste do sada rekli ništa kako biste nas uverili da je ova izjava svedoka, da je ona nešto što nisu samo njegovi komentari i argumenti o druga dva svedoka u njegovom predmetu. Možete li da nam ukažete na nešto što je činjenične prirode u ovim dokumentima?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Činjenične prirode je ono o čemu je, između ostalog, naravno, ono o čemu je gospodin Šešelj i juče govorio, da je reč o svedocima koji su na jedan način pisali o događajima u Istočnoj Slavoniji, u Vukovaru do određenog trenutka, čak je pomenuo i 1995. godinu, a onda potpuno na drugi način posle 1995. godine, upoređujući ono šta su oni pisali u to vreme i ono šta su ovde govorili i svedočili. Mislim da na jednom mestu, nadam se da mi može gospodin Šešelj pomoći, on čak iznosi i svedočenje pred specijalnim sudom u Beogradu, ja mislim nekoga od njih ovde, tako da se ovde radi zaista o činjenicama, a ne tek o argumentima, mišljenjima i iznošenju komentara.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Odluka Pretresnog veća je da se ovi dokumenti neće uvrstiti u spis. To nisu izjave svedoka, to su argumenti koje je ovaj svedok izrekao u vezi sa druga dva svedoka u njegovom predmetu. Međutim, gospodine Miloševiću, mi ćemo da vam dozvolimo da svedoku postavljate pitanja koja se odnose na činjenična pitanja, na činjenice spomenute u tim dokumentima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, vi ste u ovom dokumentu, vašem podnesku dakle od 24. novembra koji se odnosi na, u podnesku broj 55, izneli citate. Na primer na strani 31 u pasusu 3: "Kamere televizijskih izveštača snimile su" i šta su snimile i tako dalje ...

prevodioci: Prevodioci nisu primili dokumente.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci nisu primili dokumente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Oni će ih primiti. Ovde se govori o iznošenju činjenica, gospodine Robinson, koje se odnose na Ovčaru i tvrdnje svedoka koji je ovde svedočio ...

SUDIJA ROBINSON: Da li su vam potrebni ti dokumenti da biste postavili ta pitanja? Kako će ovaj dokument da bude od pomoći?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Biće od pomoći zato što on praktično diskvalifikuje ova dva svedoka, jer pokazuje u kojoj meri su njihova pisanja bile kontradiktorna u odnosu na njihove izjave ovde i u kojoj meri se uopšte može bilo ko ozbiljan osloniti na ono šta oni tvrde. Gospodin Šešelji dokazuje ...

SUDIJA ROBINSON: Pa svedok je ovde, on može da svedoči, on može da odgovori na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želim, gospodine Robinson, da uštedim vreme, da uopšte ne ide kroz ove dokumente. Jedan ima, pošto je ovo iskopirano iz knjige, jedan ima 100 stranica knjige, to je otprilike 200 stranica vašeg transkripta. Toliko bi bilo. Drugi ima pola toga, to je jedan veoma obiman materijal. U njemu ima mnogo pitanja. Mogli bismo ceo dan da potrošimo pitajući ga o ovim stvarima. Ja sam u najboljoj nameri da uštedim vreme želeo da se ovo uvede kao dokazni predmet, a da ostavim gospodinu Najsu da postavi kakva god hoće unakrsna pitanja. Uostalom to je njegova volja, a ne stvar na koju ja mogu da utičem.

SUDIJA ROBINSON: To je sada iza nas. Već smo odlučili da ti dokumenti neće da budu uvršteni u spis.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, imamo još jedan dodatni problem identifikovan u prvom pitanju i ja ću, naravno, da ostavim u rukama Pretresnog veća da odluči u kojoj meri optuženi i svedok mogu da koriste ovaj dokument u ovom delu svedočenja. Ako pogledate sada, kako biste pratili moje argumente, stranu 7 u većem dokumentu, mislim da ćete da pronađete pasus o kome je optuženi želeo sa svedokom da govori. Strana 7. Mislim da je to paragraf koji je napisao Anastasijević. To je, čini mi se, izvod iz jednog novinskog članka. Ako je namera da se vama predoči sadržaj novinskog članka koji je napisao Anastasijević ili drugi svedok, onda vama treba da se daju kopije tih novinskih članaka. To je ono šta je trebalo ovde da se donese. A uvrštavati to u spis zaobilaznim putem, na osnovu ovog usmenog svedočenja, nije zadovoljavajući način da se rade stvari i to otežava unakrsno ispitivanje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Hajde da čujemo kako glasi vaše pitanje i recite nam broj stranice na engleskom. Da, gospodin Najs je rekao da je to stranica 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovde na strani 31 vi citirate Anastasijevićev tekst koji kaže: "Kamere televizijskih izveštaca snimile su korpulentnog, brkatog oficira kako preti žgoljavom, plavokosom predstavniku Međunarodnog crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) da će ga baciti u reku Vuku ako bude nastavio ...

SUDIJA BONOMI: Bojim se da ovaj oblik postupka mene sasvim zbunjuje. Ovaj dokument nije uvršten u spis i ja ga nemam pred sobom. Ako vi imate neka pitanja na koja gospodin Šešelj može da odgovori na osnovu svog vlastitog direktnog iskustva, onda morate da postavite pitanja o tome. I ta pitanja ne mogu da budu u obliku citata koje vi čitate. Meni jednostavno nije jasno šta se sada ovde događa. Vi ovde pokušavate da koristite jednog svedoka kako bi se izrazili pogledi i argumenti o iskazima drugih svedoka u ovom Predmetu. Ja smatram da je to jedan neprimeran proces. To su stvari koje se iznose kao argumenti na kraju suđenja, a ne sada kada slušamo dokaze.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi ne možete da postavite ovakvo pitanje. Ovo se ne odnosi na neko sporno činjenično pitanje o kome ovaj svedok ima saznanje. Pretresno veće vam ne dozvoljava da ovaj dokument koristite na takav način.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Pretresno veće većinom glasova odlučuje da neće da dozvoli da se postavi to pitanje. Gospodine Miloševiću, kao što sam rekao, vi ovom svedoku možete da postavljate pitanja o činjenicama koje su u okviru saznanja ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ja sam vam juče iz originalnog transkripta citirao više izjava, ne mogu sada ni da ih nabrojim sve, ali vi ćete se dobro setiti, više izjava iz svedočenja svedoka Dulovića i Anastasijevića u ovom postupku, koje ste vi u potpunosti demantovali. Demantujući te njihove izjave vi ste ukazali i na

podneske koje ste uputili drugoj strani u vezi sa tim svedocima. Da li ste te podneske zasnivali na nekim činjenicama koje se tiču ovog postupka ili ste u njima izneli samo svoje komentare i mišljenja o tim svedocima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U ova dva podneska izneo sam, pre svega, činjenice, a onda komentare. Podneske su pravili članovi stručnog tima za pomaganje moje odbrane i oni su mi to dostavili na osnovu sopstvenog temeljitog istraživanja. Njihovo istraživanje je obuhvatalo tri aspekta: svedočenje u sudskim postupcima, novinske napise su proučili i Dulovića i Anastasijevića i policijske, službene policijske podatke o njihovom ponašanju u relevantnom periodu. Ovde u podnescima je veoma upečatljivo ukazano na razlike između onoga šta je Jovan Dulović pisao u "Ekspres-politici" dok su se odvijala ta ratna zbivanja o kojima je pisao, pogotovo u operaciji oslobađanja Vukovara i njegovog kasnijeg pisanja na istu temu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, mislim da nam nije od pomoći to šta govorite. Gospodine Miloševiću, ako imate konkretna pitanja koja spadaju unutar delokruga koji sam vam opisao, ta pitanja možete da postavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Koje su razlike ovde glavne koje ste vi izneli u ovim podnescima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ogroman je broj razlika u načinu prezentovanja događaja u vreme rata i nekoliko godina posle rata. Zatim, kod Dulovića je ogroman broj razlika između onoga šta je govorio u svedočenju pred ovim Sudom, u postupku koji se protiv vas vodi i u onome šta je svedočio pred specijalnim sudom u Beogradu, gde se sudi grupi optuženih za neposredno izvršenje zločina u Ovčari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas iznesite šta je suština te razlike u onome šta je ovde govorio i onoga šta je govorio pred specijalnim sudom, a šta ste vi obradili u tom podnesku?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Na desetine strana je to ...

TUŽILAC NAJS: Da li je on bio tamo? Da li je on čuo taj iskaz koji je dat pred specijalnim sudom? Da li je bio tamo? Da li je nešto preduzeto da se pred ovaj Sud podnesu ti dokumenti?

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, kad svedoci daju protivrečne izjave onda je najlakši i najjednostavniji način da se to ustanovi, da se ovde dostave transkripti o tome šta je rečeno jednom, a šta je rečeno dugom prilikom, a ne da se izvode ovakvi dokazi, da mi slušamo iskaz iz treće ruke o takvom događaju. Sve to veoma lako može da se učini u pisanom obliku i to će da uštedi jako mnogo vremena, ako prikupite sve te informacije. Vi imate sve te informacije na raspolaganju. Nama nije od pomoći da ovde iz treće ruke slušamo šta je govoreno u neka druga dva sudska postupka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, gospodin Šešelj je upravo objasnio šta je uradio njegov tim čiji je spisak ovde stavljen na kraju. To je jedan vrlo brojan tim, veoma kompetentan i veoma stručan. Oni su uporedili, pošto je to javni dokument, transkript svedočenja pre specijalnim sudom u Beogradu i transkript svedočenja ovde. Da li je to činjenica, gospodine Šešelj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, to je činjenica i oni su utvrdili ogroman broj kontradiktornosti.

SUDIJA BONOMI: Zaustavite se na trenutak. Upravo zato je veoma jednostavno da vi to učinite na pravilan način i zbog toga što mi moramo da insistiramo da vi to učinite na pravilan način.

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Miloševiću, ovo je upravo jedna tema gde ste vi mogli da se koristite savetom dodeljenog advokata. Ja pretpostavljam i vidim da je to dosta važno za vašu Odbranu. Međutim način na koji vi to prezentirate Pretresnom veću otežava da razmotrite dokaze. Ako želite da pokažete nepodudarnosti u svedočenjima tih svedoka pre sudom u Srbiji i pred ovim Sudom u ovom Predmetu, to se sigurno odnosi na pouzdanost, odnosno verodostojnost svedoka. Ali kako to može da se uradi putem ovog svedoka? Kako to nama

može da bude od pomoći? Vi ovde imate dovoljno iskustva i znate da je način da se to uradi da se ovde donesu dva transkripta sa dva svedočenja iz dva predmeta. Dakle mi sigurno imamo transkript njihovih svedočenja ovde u ovom Predmetu i sada nam treba transkript njihovog svedočenja pred specijalnim sudom. To će daleko više da doprinese vašoj odbrani nego ako se budete samo oslanjali na iskaz ovog svedoka o tome šta je njemu rečeno o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok je upravo učinio ono šta vi kažete da treba učiniti. Uporedio jedno i drugo kako bi video pouzdanost njihovih svedočenja, a ja zaista nemam od čega da se branim u vezi sa Vukovarom ovde i već želim da se ustanovi istina.

SUDIJA ROBINSON: Ali mi ovde nemamo druga svedočenja te dvojice svedoka pred specijalnim sudom. To je ono šta mi treba da uporedimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, gospodin Šešelj je juče u odgovoru na moje pitanje pomenuo da je podneo ove podneske drugoj strani i da se u njima sadrži niz momenata od značaja za utvrđivanje potpune nepouzdanosti i nevaljanosti njihovih svedočenja. Prema tome, ako je on to juče pomenuo u svom svedočenju, valjda je moje legitimno pravo da ga pitam u vezi s tim što je pomenuo, zašto je pomenuo, šta se nalazi u tim podnescima i koji su glavni momenti u tim podnescima. On je to pomenuo u svedočenju. Ja nisam unapred planirao da ove podneske dajem, ali on ih je pomenuo, a pošto ih smatram relevantnim, pitam svedoka šta se u njima nalazi. Mislim da je to sasvim logično. Kad svedok pomene neku činjenicu, neki momenat da imate pravo da mu postavite podpitanja koja se tiču onoga šta je on sam pomenuo. On je, dakle, ukazao na ovo i ja ga pitam šta su to kontradikcije iz kojih se vidi da su ova dva svedoka potpuno nepouzdana. Ako vi ne dozvoljavate da on odgovori na to pitanje, to je vaša stvar, ali ja vam na to ukazujem kao na moje potpuno legitimno pravo.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, razmotrili smo ovu stvar zato što je to nešto veoma važno za vašu odbranu. Način na koji prezentirate te dokaze nama nije od pomoći. Ako mi čujemo kako gospodin Šešelj svedoči o nepodudarnostima u svedočenjima ovih svedoka ovde i njihovim svedočenjima pred specijalnim sudom, odnosno nepodudarnostima između ta dva svedočenja, ako mi, dakle, budemo čuli kakvu su analizu napravili drugi, ne čak samo gospodin Šešelj nego drugi za njega, to će pred ovim Sudom za nas da ima veoma malu dokaznu vrednost. Zato to neće da bude od velike pomoći vašoj odbrani. Ono šta vi treba da uradite, ja vam to kažem zato jer to može da bude od vitalne važnosti za vašu odbranu, jer možda su te nepodudarnosti takve prirode da u potpunosti diskredituju te svedoke, vi, dakle, treba da nabavite transkript njihovog svedočenja pred specijalnim sudom i njihove novinske članke i te stveri nama ovde da prezentirate. Kao što sam rekao, to bi zaista moglo da posluži diskreditaciji tih svedoka. Ali ako to budete radili putem ovog svedoka, to će da nam bude od veoma male pomoći, jer mi takvom iskazu nećemo moći da pridamo veliku težinu, čak i ako teoretski, ja ne mogu da idem dalje nego da kažem teoretski, taj njegov iskaz jeste prihvatljiv u ovom postupku kao iskaz iz druge ruke. Bez obzira na to što je prihvatljiv, mi nećemo moći da mu pridamo veliku težinu. To je jednostavno pitanje upravljanja iznošenjem veša odbrane. Ja ću da vam dam nešto vremena da nabavite transkript svedočenja te dvojice svedoka pred specijalnim sudom i vi onda možete da prezentirate dokaze o nepodudarnosti između njihovih iskaza, ne nužno kroz ovog svedoka, to može da bude i kroz nekog drugog svedoka i ta nepodudaranja zaista će možda da bude takve prirode da će onda da diskredituje tu dvojicu svedoka. Ja sam posvetio toliko pažnje ovome zato, jer to može veoma da doprinese vašoj odbrani. Da li ste me shvatili, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa jesam, gospodine Robinson, veoma sam vas jasno shvatio. Vi od mene tražite da uradim sada ono šta je

gospodin Šešelj već uradio. Dakle, da pravim jedan ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne, moram da vas ispravim. On nije uradio ono šta sam vam ja upravo opisao. Mi nemamo transkript svedočenja pred specijalnim sudom. Gospodin Šešelj će tek da iskaz iz druge ili čak iz treće ruke o analizi koju su uradili njegovi eksperti. Kao što sam rekao, mi takvom iskazu nećemo moći da pridamo veliku težinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Robinson, razumem da gospodin Šešelj sada ne može da odgovora na ova pitanja, jer vi to ne dozvoljavate, ali on je juče imao prilike da odgovori na mnoge navode tih svedoka i potpuno ih demantovao. Ja zaista nemam vremena da se bavim svim svedocima kojima je gospodin Najs ovde pokušao da potkrepi ove svoje nedokazive tvrdnje ...

SUDIJA ROBINSON: Morate da imate na umu, gospodine Miloševiću, ovo šta sam rekao. Vi imate dodeljenog advokata, ali se njime ne koristite. Bez obzira na to i ovo Pretresno veće ima dužnost da vam pomaže budući da ste vi u tom smislu gotovo nezastupani pred ovim Sudom, vi se ovde sami zastupate i zato je dužnost Pretresnog veća da vam pomaže pri izvođenju vaše odbrane. Tako stvari funkcionišu u mom pravnom sistemu u slučaju kad se optuženi lično brani. Prema tome, imajte naravno umu ono šta sam rekao. Vi možete da nabavite transkript svedočenja te dvojice svedoka pred specijalnim sudom i vi putem odgovarajućeg svedoka ovde možete te nepodudarnosti da iznesete kako bi onda Pretresno veće bilo svesno činjenice da te nepodudarnosti postoje i da su one možda takve prirode da utiču možda na iskaz tih svedoka pred ovim Sudom.

SUDIJA BONONI: Ja bih želao da dodam odnosno da pojačam ono šta je rečeno i da dodam jedan lični komentar. Govorim sada u svoje ime. Ja smatram da su dokazi, izvedeni na ovaj način, neprihvatljivi, jer nemaju nikavu dokaznu vrednost. Ne mogu dokaze prezentirane na ovaj način da smatram pouzdanim, ako postoji sasvim normalan, jednostavan, direktan način pribavljanja i prezentiranja izvornog

materijala koje onda ovo Pretresno veće može samo, direktno da uporedi sa svedočenjem svedoka pred ovim Sudom.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću, sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, došli smo do ovog paragrafa 49 hrvatske optužnice, to je na strani 12, ja se nadam da to možete da vidite, ovde piše "Vukovarska bolnica" i onda, sve se to odnosi na ove događaje u Ovčari, recite da li vi znate nešto o ovim događajima i da li je tačno ovo šta stoji ovde?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja nešto znam o tim događajima, jer sam se trudio da saznam, ali nisam bio očevidac. I ono šta sam prilično pouzdano saznao je to da su vlasti Autonomske Oblasti Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema tražile od JNA da im se predaju neki zarobljenici iz vukovarske bolnice sa zahtevom da im bude suđeno za ratne zločine koje su pretodno izvršili nad civilnim stanovništvom Vukovara. I ono šta su moja saznanja je da je jedan broj, ja ne znam tačan broj, tih zarobljenika predat i da su zarobljenici odvedeni na farmu koja se zove "Ovčara", a onda je došlo do streljanja tih zarobljenika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz svega onoga šta ste vi saznali, ko je u to bio umešan? Da li je JNA na bilo kakav način u to bila umešana?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima nije učestvovao nijedan oficir JNA i po mojim saznanjima to su učinili neki meštani koji su već imali određene neraščišćene račune sa zarobljenicima. Ali ja detaljnih saznanja nemam, jer i nisam bio u to vreme tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda se nećemo zadržavati više na tome šta ovde stoji, jer vi očigledno o tome ne znate nešto više od onoga šta se saznalo u javnosti iz tog vremena.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam se tim pitanjem posebno bavio zato što je to jedna od inkriminacija moje optužnice i otuda moja potreba da stvari detaljno istražim i moji eksperti na tome intenzivno rade, ali moja saznanja su zapravo saznanja mojih eksperata. Ono šta je moje neposredno saznanje da u vreme streljanja komandant

Gardijske brigade nije bio u Vukovaru, ali je u vreme streljanja u Vukovaru bio general Aleksandar Vasiljević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda smo ...

SUDIJA KVON: Šta mislite kada kažete, “vaša neposredna saznanja”?

SVEDOK ŠEŠELJ: To sam saznao od ljudi koji su bili tamo, dakle moja pouzdana saznanja, jer sam se tim pitanjem na neki način bavio.

SUDIJA KVON: A od koga ste to čuli?

SVEDOK ŠEŠELJ: Iz razgovora sa većim brojem ljudi. Posebno sam razgovarao sa komandantom odreda Leva supoderica Milanom Lančužaninom Kamenim. Ne bih vam mogao ni navesti imena svih ljudi s kojima sam o tome razgovarao. Kad se događaj desio, pa neposredno posle toga, izvesno kraće vreme, nekoliko meseci, ja sam se intenzivno trudio da saznam da nije slučajno i neki dobrovoljac Srpske radikalne stranke u tome učestvovao.

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite, gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vidite, gospodine Šešelji, upravo ovaj svjedok Jovan Dulović, koga smo pominjali, naveo je na stranici transkripta 11.669 da je čuo da su vaši ljudi u pijanom stanju ubijali ljude iz vukovarske bolnice.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja upravo ovde analiziram da je Jovan Dulović, dok su trajale borbe za Vukovar, hvalio dobrovoljce Srpske radikalne stranke i u “Ekspres-politici” je citirao moje izjave da insistiram na disciplini, da ne sme biti pijanstva i tako dalje. A onda, posle više godina, on se pojavljuje sa sasvim suprotnim tvrdnjama. U svojim tekstovima Jovan Dulović hvali majora Radića kao časnog, sposobnog i poštenog oficira, a onda, posle više godina ukazuje na

svoj navodni dnevnik, dnevničke beleške i tvrdi da je major Radić učestvovao u zločinima. To su neverovatne stvari.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Šešelj, gde možemo da nađemo ta dokumenta? Gde to piše?

SVEDOK ŠEŠELJ: Prvo ta dokumenta su transkripti. Dalje, ta dokumenta su novinski članci i možete se obratiti Službi državne bezbednosti Srbije koja se sada zove Bezbednosno-informativna agencija i tražiti da vam stave na raspolaganje ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne. Na primer, ono šta je tada u to vreme rečeno, dakle to što je hvalio vaše dobrovoljce, vi ste rekli da je on citirao vaše izjave u njegovim izveštajima, a to je da insistira na disciplini, na trezvenosti i tako dalje, a da onda kasnije iznosi sasvim suprotne tvrdnje. Pre svega mi bismo trebali da imamo taj izveštaj, a onda bismo takođe trebali da imamo ovo drugo šta je pisano, kako bismo videli u čemu je razlika. Dakle, da li vam to stoji na raspolaganju? Da li gospodin Milošević može da pribavi te dokumente i da nam to predoči?

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Bonomi, to je veliki posao. Taj posao su za mene obavili moji eksperti i ova analiza je rezultat njihovog rada. Oni tačno citiraju članke, novine, broj, datum, ali ja sam finansiram svoje eksperte i već sam im preteranu sumu novca dužan za njihov rad. Ne mogu ja sebe izlagati dodatnim troškovima da vama nabavim nešto što čini posao koji sam ja već završio.

SUDIJA BONOMI: Ja vam to nisam ni tražio. Kao što znate, ja vam nisam ni postavio to pitanje. Ja sam pitao kako gospodin Milošević može da dođe do tog materijala. Vi spominjete tu određene stvari koje su napisane, a njemu je, naravno, jasno da s obzirom na svu pravnu pomoć koju ima, da je moguće da on dođe do tog materijala. Vi ste spominjali izveštaj. Rekli ste da je on citirao vaše izjave u svojim izveštajima. Gde mogu da se nađu ti izveštaji?

SVEDOK ŠEŠELJ: "Ekspres-politika" iz 1991. godine. On tamo citira koliko sam ja insistirao da među borcima ne sme biti pljačkaša, alkoholičara, da ne sme biti nikakvih ekscesa. On citira moje reči izgovorene u Vukovaru. Taj isti list u kome je on pisao, citira i moj poziv ustašama da se predaju, da se sukob reši na mirni način, koji sam mu uputio preko Radio Vukovara. "Ekspres-politika" je citirala moje izjave ...

SUDIJA BONOMI: Dakle radi se o novinskim člancima i do njih može da se dođe, a vi možete gospodinu Miloševiću da date datume, odnosno njegovim savetnicima i onda će oni da pribave te dokumente.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja više ništa ne mogu gospodinu Miloševiću. Kao što znate, čim sam počeo da svedočim u njegovom Predmetu, ja više ne mogu s njim imati nijedan susret i ne mogu mu ništa reći, osim onoga šta kažem u sudnici. Nemam nikakve kontakte s njegovim savetnicima i drugo i kad završim svedočenje ...

SUDIJA BONOMI: Nemojmo da se igramo. Vi možete da napišete te detalje, možete to da mu dostavite, možete to da dostavite njegovim savetnicima. Nije nikakav problem da mu dostavite osnovne informacije na osnovu kojih bi on mogao da dođe do tih dokumenata i da ih predoči kao dokaze ovde u sudnici.

SVEDOK ŠEŠELJ: Sve te osnovne informacije stoje u ovim podnescima koje sam ja dao Tužilaštvu, kao vid svoje posebne odbrane. Dakle navedene su novine, broj, datum, sve.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam. Sad ste sve pojasnili. On ima sve informacije koje su mu potrebne. Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, kad kažete da sve ima u ovim podnescima za koje mi nije dozvoljeno da vas pitam, da li se to odnosi na ovo na strani 51 gde vi govorite da je Dulović u svom tekstu u "Ekspresu" od 25. novembra, što je svakako kasnije od 21. novembra, nijednom rečju ne pominje bilo kakav zločin, a jednog od glavnih aktera tog zločina kog je Dulović naknadno naveo, kapetana Radića, Dulović ne samo da ne kritikuje i ne samo da ne optužuje već ga neskriveno hvali u "Ekspresu".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To sam već rekao, gospodine Miloševiću, malopre, ovde. To je jedan od primera. On je okivao u zvezde tadašnjeg kapetana, kasnije majora Radića, a pet godina posle toga on ga napada, maltene kao glavnog zločinca, pozivajući se na svoje navodne dnevničke beleške, a ja ovde dokazujem da su te njegove navodne dnevničke beleške, naknadno pisane kao njegova naknadna pamet, po narudžbi. To je smisao ovog mog podneska, između ostalog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, gospodine Šešelj. Ja se nadam da ćemo to moći i da detaljnije pogledamo, ali, u svakom slučaju, ovo šta on navodi u originalnom transkriptu iz svog svedočenja ovde, svedočio je 16. oktobra 2002. godine na stranici 11.669, naveo je da su vaši ljudi u pijanom stanju ubili ljude iz vukovarske bolnice.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A ja ga ovde uterujem u laž. Ja pokazujem šta je on svedočio o dobrovoljcima Srpske radikalne stranke 1991. godine u listu "Ekspres-politika", a sasvim suprotno od toga on izjavljuje u procesu koji se protiv vas vodi kao svedok Tužilaštva, a onda ovde pokazujem kontradikcije između njegovog svedočenja u Hagu i svedočenja u Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dulović u originalnom transkriptu na stranici 11.668, 16. oktobra 2002. godine, naveo je da mu je upravo ova osoba koja ima nadimak "Kameni" koga smo pominjali, pričala o ubistvu Hrvata iz vukovarske bolnice i kako su oni odvedeni izvan farmer "Ovčara" ka Grabovu, gde je ubijeno 250 ljudi. On ga ovde kvalifikuje kao pripadnika vaših jedinica. Dakle, da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa mi smo već razjasnili ko je Kameni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam sada u vezi sa transkriptom Dulovića, dakle u postupku ovde.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja ne verujem da je on uopšte o tome razgovarao sa Kamenim. On izmišlja taj razgovor. A Kameni nije bio među onima koji su streljali zarobljenike u "Ovčari", to znam pouzdano, to garantujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda ga valjda nije mogao ni da obaveštava o nečemu gde nije bio.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije ga mogao obaveštavati o nečemu gde nije bio, svakako. Mada ni sam Dulović, koliko sam ja shvatio iz tog transkripta, ne tvrdi da je Kameni učestvovao u streljanju. Nego on se seća imena Kamenog, pa kao Kameni mu je pričao da se to desilo. To je suviše naivna priča.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se vama optužnicom stavlja na teret da su vaši ljudi, odnosno takozvani "šešeljevci", kako se ovde upotrebljava, bili među dobrovoljačkim jedinicama koje su iz grupe ratnih zarobljenika koji su držani u "Veleprometu", izdvojili nekoliko ljudi, odveli i ubili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. To se navodi u optužnici mada to nema nikave veze sa dobrovoljcima Srpske radikalne stranke, ni samnom lično. Vidite, već pune dve godine ja insistiram da Tužilaštvo obavi intervju samnom i moj je jedini uslov da moji pravni savetnici tome prisustvuju i da se snima video kamerom. Tužilaštvo već pune dve, pune dve i po godine izbegava svaki razgovor samnom. Šta je meni cilj? Da unapred iznesem argumente i dokaze, da se jednostavno neke stvari radi uštede vremena, na osnovu tih argumenata unapred eliminišu. Tužilaštvo beži od intervjua samnom i zato ja pišem ove podneske, iznoseći svoju posebnu odbranu, obaveštavam Tužilaštvo čime sve raspolazem ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustaviću vas, gospodine Šešelj. Većina ovog šta ste rekli nije relevantno. Gospodine Miloševiću, sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Šešelj, u dokumentu koji se tiče Bosne i Hercegovine, vi ćete videti da u paragrafu 6 se govori o tome, nekom planu uklanjanja nesrba sa velikog dela teritorije Bosne i Hercegovine, pa vas pitam da li je iko iz vlasti Srbije ili Savezne Republike Jugoslavije, prema vašim najboljim saznanjima imao bilo kakav plan i cilj uklanjanja nesrba sa, ovde piše "velikog dela teritorije Bosne i Hercegovine", a ja vam postavljam pitanje sa bilo kog dela teritorije Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Nikada to niko iz vlasti u Srbiji nije nikada imao ni kao plan, ni kao nameru. Vlast u Srbiji je sa svoje strane činila sve šta je moguće da se izbegnu sukobi u Bosni i Hercegovini i da se nađe dogovor sa rukovodstvom bosansko-hercegovačke federalne jedinice po pitanju budućnosti Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada mi recite, pošto ovde ste sasvim jasno rekli o stavu vlasti Srbije i Savezne Republike Jugoslavije, a da li je iko iz vlasti Republike Srpske imao takav plan da ukloni Muslimane sa dela teritorije Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Taj plan nije postojao ni kod rukovodstva Republike Srpske. Rukovodstvo Republike Srpske, po svim mojim saznanjima, se trudilo da Bosna i Hercegovina u celosti ostane u Jugoslaviji. I na tome insistiralo. I rukovodstvo Republike Srpske, tek kad je bilo preglasano u Skupštini Bosne i Hercegovine na protivustavan način, jer takva odluka statusnog karaktera nije se mogla doneti preglasavanjem, nije se mogla doneti bez saglasnosti sva tri konstitutivna naroda, tek tada rukovodstvo Srpske demokratske stranke i svi poslanici napuštaju Skupštinu Bosne i Hercegovine i organizuju Skupštinu srpskog naroda Bosne i Hercegovine. Dakle svaki sledeći njihov potez bio je samo odgovor, samo reakcija na separatistički potez rukovodstva Muslimana i Hrvata u Bosni i Hercegovini. Što su njihovi separatistički potezi bili očigledniji, to su i iznuđeni potezi srpskog rukovodstva išli u pravcu odvajanja većinskih srpskih područja ispod kontrole centralne vlasti u Sarajevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je i tada, dakle, gospodine Šešelji, da li je i tada posle toga rukovodstvo Republike Srpske imalo neki plan da istera Muslimane? Podsećam vas da, ali da vam ne bih postavljao sugestivna pitanja, da li je i tada imalo kakav plan?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Rukovodstvo Republike Srpske, po mojim saznanjima, nikada nije imalo plan da istera Muslimane. Ono je htelo, sasvim prirodno, da ovlada što većim delom Bosne i Hercegovine, da ga stavi pod svoju kontrolu, međutim ja vam iznosim jednu veoma karakterističnu činjenicu. I u srpskoj vojsci na određenim područjima je bio znatan broj Muslimana vojnika. Na primer u Semberiji. Popriličan broj vojnika Muslimana je bio u srpskoj vojsci. To su Muslimani koji su bili orijentisani na održanje Jugoslavije, koji su bili svojim interesima bili bliski i srpskim nacionalnim interesima i tako dalje. U Semberiji je bio popriličan broj Muslimana vojnika u srpskoj vojsci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je u Semberiji bila i brigada jedna muslimanske vojske Republike Srpske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vam inače u vezi sa ovim navodima da je postojala takva namera i pitanje koje sam vam postavio, da li je u Republici Srpskoj bilo takvog plana, predočio ovde jedan dokument koji je bio već uveden kao dokazni predmet, a to je Karadžićevo naređenje od 19. avgusta 1992. godine koje upravo protivreči tome, jer govori o tome da se spreči prisilno preseljenje ljudstva i tako dalje, vi ste ga pročitali onomad ovde i sami posvedočili da je to bila praksa u to vreme.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam imao veći broj susreta sa rukovodstvom Republike Srpske: sa Radovanom Karadžićem, sa Momčilom Krajišnikom, sa Aleksom Buhom i sa još nekima. I po mojim neposrednim saznanjima, nikada to rukovodstvo Republike Srpske nije imalo ni plan, ni nameru da se Muslimani proteraju sa područja Republike Srpske. Njihova je politika bila, ako Muslimani žele da odu, onda ih ne treba na silu prisiljavati da ostanu, ne treba

postupati na isti način kao Izetbegovićeva vlast koja je na silu zadržavala Srbe i nije im dozvoljavala da odu sa teritorija pod muslimanskom kontrolom. To je bila bitna razlika između jednog i drugog rukovodstva. Međutim, incidentnih situacija gde su Muslimani zaista progonjeni je bilo i ja sam svedočio, prema mojim saznanjima, o nekoliko tih slučajeva progona. Ali ti slučajevi progona su izvedeni bez kontrole, bez naloga i bez saglasnosti centralne vlasti sa Pala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ja vam neću ponavljati u vezi sa ovim paragrafima iz bosanske optužnice ono šta sam već pitao u vezi sa istim paragrafima iz hrvatske optužnice, ali vam skrećem pažnju da je kao što je u paragrafu 22 hrvatske, tako je i u paragrafu 22 bosanske, jedan identičan ili gotovo identičan tekst u kome se vi pominjete kao učesnik ovog zločinačkog poduhvata, pa budući da ste već odgovarali na pitanja vezana za gotovo identičan paragraf hrvatske optužnice, koji je takođe broj 22, molim vas da mi odgovorite da li imate nešto da dodate na ono šta ste rekli povodom tog paragrafa, ali sada u vezi sa Bosnom i Hercegovinom za period za koji se odnosi bosanska optužnica?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ovo šta se ovde iznosi je apsolutna besmislica. Ja nisam širio međunacionalnu mržnju. Moj nastup prema Muslimanima je bio uvek bratski, prijateljski. Ja sam javno napadao samo panislamiste i da je to tako može se videti iz pretpretresnog podneska Tužilaštva u mom procesu. Oni tamo citiraju moje govore gde ja pretim panislamistima. Ja sam s tim panislamistima u Bosni počeo politički i verbalno da se obračunavam 10 godina pre nego što je rat počeo. I svi moji napadi se odnose na te fundamentaliste, panislamiste kao velikom jednom zlu ne samo na Balkanu, nego u svetskim razmerama. A moj stav prema Muslimanima je uvek bio bratski i prijateljski. I može Pretresno veće da vidi taj podnesak, pretpretresni podnesak Tužilaštva u mom slučaju koji je krajnje kontradiktoran ovome šta se iznosi u optužnici koja je protiv vas podignuta, a tiče se mene i moje uloge.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj. U para-

grafima 23 i 24 bosanske optužnice stoji, to je 23, dakle "od 1987. godine" naglašavam 1987. godine, ako možete da nađete taj paragraf, "pa do kraja 2000. godine Slobodan Milošević je bio dominantna politička ličnost u Srbiji i SRJ, , stekao je kontrolu nad svim aspektima vlasti u Srbiji, uključujući policiju i Službu državne bezbednosti. Pored toga, zadobio je kontrolu nad političkim rukovodstvima Kosova, Vojvodine i Crne Gore", dakle ovo u Srbiji, a Kosovo i Vojvodina, pretpostavljam da je i to u Srbiji. Da li tu ima nekog spora?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nema tu nikavog spora i Kosovo i Vojvodina su sastavni deo Srbije, a ja ne bih rekao da ste bili dominantna, bili ste glavna politička ličnost u Srbiji kao predsednik vladajuće partije i kao predsednik Republike Srbije. Dakle bili ste politička ličnost "broj 1" u to vreme u Srbiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sada vas pitam da li sam ja stekao kontrolu nad Crnom Gorom?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Bilo je nemoguće da steknete kontrolu nad Crnom Gorom. Tadašnje crnogorsko rukovodstvo koje su činili Momir Bulatović, Milo Đukanović i ostali, došlo je na vlast u Crnoj Gori deklarirajući se u javnosti političkim stavovima koji su bili bliski vašim, a to je bilo samo u vreme dolaska na vlast. Posle toga oni su vodili samostalnu politiku i ja znam za čitav niz političkih sukoba između vas i njih. Prvo, 1991. godine je došlo i do javnog razlaza u političkoj orijentaciji između vas i Momira Bulatovića negde u oktobru mesecu na, je l' to beše Haška konferencija (International Conference on the Former Yugoslavia) ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Haška.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... povodom Jugoslavije, uz posredovanje Evropske zajednice (European Community). A zatim kad se vratio u zemlju, Momir Bulatović se suočio sa velikim otporom sopstvenih građana pa je počeo da menja stav. Vi ga niste mogli ubediti da promeni stav iz Haga, ali su ga ubedili građani u Crnoj Gori kad se vratio, pa je počeo ubrzano da ga menja. Znam da je bilo velikih protivrečnosti u vreme pisanja Ustava Savezne Republike Jugoslavije.

Sastale su se dve komisije na Žabljaku, na Durmitoru u Crnoj Gori, pisali nacrt teksta ustava i tu je bilo među njima velikih verbalnih sukoba, ali je opet kompromisima ustavni tekst sačinjen i usvojen. Zatim, bilo je velikih sukoba 1992. godine zato što je u jednom momentu Socijalistička partija kojoj ste vi pripadali u Srbiji bila protiv Vlade Milana Panića, a crnogorsko rukovodstvo je do zadnjeg momenta podržavalo Milana Panića. Povodom smene Dobrice Ćosića 1993. godine na inicijativu poslaničke grupe Srpske radikalne stranke kojoj se priključila Socijalistička partija Srbije, sve partije iz Crne Gore su glasale protiv smene. Međutim, mi srpski radikali smo imali i svoje poslanike iz Crne Gore i u Veću građana i u Veću republika, u oba doma Skupštine. I zahvaljujući poslanicima Srpske radikalne stranke iz Crne Gore, uspela je smena Dobrice Ćosića. To je notorna činjenica, svima i u Srbiji i u Crnoj Gori apsolutno poznata, može se veoma lako proveriti. Zatim ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Šešelji, hvala. Vreme je za pauzu. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, u tački 24 bosanske optužnice kaže se: "U svojsvu predsednika Srbije i zahvaljujući svom rukovodećem položaju u Socijalističkoj pariju Srbije, Slobodan Milošević je vršio efektivnu kontrolu, imao uticaj" i tako dalje i onda se govori o onoj listi koju smo onomad razmatrali gorenavedenih članova, kaže, "udruženog zločinačkog poduhvata". E sad mi recite, bilo kao predsednik Srbije, bilo kao predsednik Socijalističke partije Srbije, kakvu sam ja to kontrolu imao nad, na primer Brankom Kostićem, Veljkom Kadijevićem, Blagojem Adžićem, Milanom Babićem, Milanom Martićem, Goranom Hadžićem, Momiom Bulatovićem, Aleksandrom Vasiljevićem, dakle to je većina, Željkom Ražnatovićem ... Prvo, da li je iko od ovih koje sam vam sad pročitao

sa ovog spiska sadržanog u tački 7 uopšte bio član Socijalističke partije Srbije ili je u nekoj strukturi vlasti u Srbiji čiji sam ja bio predsednik?
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja vas prvo podsećam, gospodine Miloševiću, da vu i to vreme uopšte niste bili predsednik Socijalističke partije Srbije. Borisav Jović je bio predsednik. Drugo, niko od ovih ljudi nije bio član Socijalističke partije Srbije i niko nije mogao biti pod vašom kontrolom. U partijskom smislu, vi ste mogli biti pod kontrolom Borisava Jovića, međutim u Srbiji ste bili politička ličnost broj 1 pa ja sumnjam da ste mogli biti pod njegovom kontrolom, realno ovako gledajući. Branko Kostić je iz Crne Gore došao u savezno Predsedništvo i ako je pod nečijom kontrolom mogao biti, onda je to pod rukovodstvom Crne Gore. Što se tiče ovih ostalih ličnosti, teško da je njih iko mogao kontrolisati u to vreme. Ovi generali JNA, zapravo već od 1991. godine nisu nad sobom imali ni kontrole Predsedništva Jugoslavije. Arkan je svog kontrolora izgubio kada je otišao Zdravko Mustać iz Beograda i od tada je Arkan samostalan. On je čak za sebe u jednoj televizijskoj emisiji u duelu samnom rekao da je on posebna institucija za sebe. I zaista je tako bio: imao je veliku moć finansijsku, moć u podzemlju, raspolagao je tom Srpskom dobrovoljačkom gardom. Bio je realna opasnost za sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dalje se u ovoj tački 24 kaže: "Uticao na postupke saveznog Predsedništva SFRJ, kasnije Savezne Republike Jugoslavije pa onda JNA, Vojske Jugoslavije i Vojske Republike Srpske, kao i srpskih paravojnih grupa." S obzirom da su vama poznati svi događaji iz tog vremena, o kakvoj kontroli ili znatnom uticaju se ovde može govoriti kada je rečenica o saveznom Predsedništvu, paravojnim grupama, Vojsci Republike Srpske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Savezno Predsedništvo je imalo osam članova, iz svake republike i pokrajine po jednog člana. I zato je bio apsolutno nemoguće da vi kontrolišete to savezno Predsedništvo niti ga je iko mogao kontrolisati. Kad je uspostavljene Savezna Republika Jugoslavija, prvi predsednik je bio Dobrica Ćosić. On je doduše izabran na vašu inicijativu, ali ubrzo je među vama došlo do sukoba. Dobrica Ćosić se opkolio ljudima koji su bili ili Amerikanci ili direktno

radili za Amerikance. Bivši američki ambasador Skenlon (Scanlon) je bio u njegovom kabinetu profesionalno angažovan. Za Svetozara Stojanovića se znalo godinama da je špijun CIA-e (Central Intelligence Agency) i ja sam tih godina u javnosti iznosio da je on špijun CIA-e. Što se tiče Vojske Jugoslavije, Dobrica Ćosić je bio komandant te vojske, a komandovao je na osnovu odluka Vrhovnog saveta odbrane i vi ste bili jedan od trojice članova Vrhovnog saveta odbrane. Pored vas to je bio Momir Bulatović kao predsednik Crne Gore i predsednik Vrhovnog saveta odbrane je bio Dobrica Ćosić. Vojskom Republike Srpske komandovao je komandant Glavnog štaba Ratko Mladić. Nominalno je vrhovni komandant bio Radovan Karadžić, ali po mojim pouzdanim saznavima, Ratko Mladić nikog živog na ovom svetu nije slušao. On se vrlo brzo otrgao i od Karadžićeve kontrole i Mladić je bio jedna od institucija za sebe. On nikada nije ničija naređenja poštovao i bio je veoma, veoma samostalan. Ove srpske paravojne grupe smo već razmotrili i ustanovili, ako ja mogu da ponovim to za svaku od njih pojedinačno, ali vaše kontrole nije bilo ni nad jednom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U paragrafu 25 navedeni su načini kojima je navodno ostvaren udruženi zločinački poduhvat u kome ste takođe, navodno i vi učestvovali. Ti načini su opisani ovako. Kaže paragraf 25: "Slobodan Milošević delujući sam ili u dogovoru s drugim učesnicima zločinačkog poduhvata" i onda se nabrajaju načini – a) kaže: "vršio je efektivnu", dakle vodite računa jer vam je gospodin Robinson skrenuo pažnju na ovaj aspekt, "efektivnu kontrolu nad elementima JNA i Vojske Jugoslavije koji su učestvovali u planiranju, pripremi, omogućavanju i vršenju prisilnog uklanjanja većine nesrba iz velikih delova teritorije Bosne i Hercegovine." Najpre da vam postavim pitanje da li vam je poznato da su, kako se ovde kaže, neki elementi JNA i Vojske Jugoslavije učestvovali u planiranju, pripremi, omogućavanju i vršenju prisilnog uklanjanja nesrba sa delova teritorije Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nijedan element JNA ili Vojske Jugoslavije nije učestvovao ni u kakvom planiranju, ni pripremi ni omogućavanju ni vršenju prisilnog uklanjanja nesrba sa bilo koje ter-

itorije, niti je taj plan postojao, nito je bilo ikakvih priprema, niti je to vršeno po nekom planu, sistematski i po naredbi i tako dalje. Drugo, već sam svedočio, na osnovu mojih vrlo pouzdanih saznanja, kako niste mogli imati kontrolu nad JNA dok je Veljko Kadrijević bio ministar odbrane, a Blagoje Adžić načelnik Generalštaba. Niste mogli imati kontrolu ni nad Vojskom Jugoslavije, jer pored toga što je Dobrica Ćosić po Ustavu komandovao tom vojskom, savezni premijer Milan Panić je imao i portfelj ministra odbrane. On je bio i premijer i ministar odbrane, tako da jednostavno tu ni pristupa niste mogli imati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste pre nekoliko pitanja pomenuli da ste učestvovali i u dovođenju, odnosno izboru Ćosića i Panića, Ćosića za predsednika republike, Panića za predsednika Vlade, a i u njihovom smenjivanju. Recite mi kakav je bio odnos njih dvojice prema meni i prema Socijalističkoj partiji Srbije? I zašto su smenjeni Ćosić i Panić?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Njihov odnos prema vama je bio otvoreno neprijateljski. Od prvog dana su se postavili kao politički protivnici i želeli su da vas uklone sa političke scene i to su sve otvorenije pokazivali. Milan Panić se kandidovao na vanrednim predsedničkim izborima za predsednika Srbije u decembru 1992. godine kao vaš najozbiljniji protiv kandidat i dobio je otprilike jednu trećinu glasova. A Dobrica Ćosić je podržao Milana Panića protiv vas, a u predizbornoj kampanji napao je i vašu Socijalističku partiju i Srpsku radikalnu stranku, opredeljujući se za takozvani "DEPOS", to je bila koalicija prozapadnih partija koja je na izborima teško poražena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, do tog vremena 1993. godine, sad ste opisali koju ulogu su imali u to vreme u odnosu na Vojsku Jugoslavije i Ćosić i Panić, da li najmanje do tog vremena je bilo bilo kakvih uslova da ja imam neki uticaj na Vojsku Jugoslavije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikakvih uslova za vaš uticaj nije bilo. Nakon smene Dobrice Ćosića, za predsednika Jugoslavije je izabran čovek iz vaše partije, Zoran Lilić. Međutim, ministar odbrane je bio iz Crne Gore, Pavle Bulatović.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod “b” ovog paragrafa 25 kaže se: “Pružao je finansijsku, logističku i političku podršku Vojsci Republike Srpske”. A onda se kaže “Te snage su zatim učestvovalе u izvršenju udruženog zločinačkog poduhvata činjenjem zločina koji predstavljaju kršenje odredaba” i tako dalje. E sada, gospodine Šešelј, da molim vas sasvim određeno odgovorite, uostalom vi sasvim određeno odgovarate sve vreme, pomoć koju je Srbija pružala Republici Srpskoј nije sporna, ali recite kavu smo to mi podršku i pomoć i ja i uopšte vlasti u Srbiji i SRJ pružali Republici Srpskoј i Vojsci Republike Srpske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vi i vlast u Srbiji niste pružali pomoć Vojsci Republike Srpske. Pomoć Vojsci Republike Srpske je pružala Vojska Jugoslavije kao savezna institucija. U početku je bilo govora da se u okviru ukupne pomoći Republici Srpskoј, civilnim vlastima Republike Srpske isplaćuje i novčani iznos koji bi bio korišćen za finansiranje delatnosti Vojske Republike Srpske. A onda je bilo velikih polemika u Republici Srpskoј i protivljenja među starešinama Vojske Republike Srpske da bi taj novac neki nesavesni ministri mogli da potroše za druge svrhe. Imali su u vidu da je, na primer, ministar unutrašnjih poslova Momčilo Mandić bio notorni kriminalac i još neki i onda su tražili varijantu da se ta pomoć isplaćuje neposrednije, pa je Vojska Jugoslavije formirala jedan Kadrovski centar koji je imao zadatak da se taj deo novca koji je određen kao pomoć isplaćuje u obliku plata za profesionalne oficire u Vojsci Republike Srpske. Taj Kadrovski centar je bio poznat pod nekom brojkom, ja sad ne bih mogao reći da li je to 20. ili 10. Kadrovski centar, otprilike je bio tako neki njegov naziv pod brojkom vođen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod brojkom, to je tačno. A recite, gospodine Šešelј, da li je cilj pružanja te pomoći bilo izvršenje udruženog zločinačkog poduhvata kako to tvrdi ovaj ovde papir ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, to nije dozvoljeno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, a šta je bio cilj pružanja te pomoći? Šta je bio cilj i svrha pružanja te pomoći Republici Srpskoj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pošto su sa svih strana, sa Zapada, iz arapskih, iz islamskih zemalja finansijski prosto zasipali muslimansku vlast u Sarajevu, pošto je Hrvatska intenzivno i finansijski, a kasnije i direktnom oružanom intervencijom podržavala rukovodstvo bosansko-hercegovačkih Hrvata, bilo je neophodno da Srbija i Savezna Republika Jugoslavija pomognu srpski narod tako što će pomagati njegovu, neprikosnoveno njegovu, legitimno njegovu, Republiku Srpsku. Cilj je, dakle, bio da se pomogne Republici Srpskoj da izdrži u uslovima u kojima su njeni politički i vojni protivnici imali neuporedivo veću finansijsku pomoć. I ta pomoć je pružana Vladi Republike Srpske. Međutim jedan od konkretnih vidova pomoći bio je isplatom ovih plata, jer je među oficirima bilo mnogo nerasploženja protiv ideje da i taj deo pomoći ide preko Vlade. Oni su se bojali da će im plate mnogo kasniti ukoliko to ide posredstvom Vlade, da će neki ministri špekulisati tim novcem i onda je dogovoreno da ta pomoć ide njima neposredno. Nikada ta pomoć nije bila usmerena u obliku finansiranja bilo kakvih zločinačkih aktivnosti, niti je Vojska Republike Srpske činila zločinačke aktivnosti. Zločini su se u ratu dešavali, nekad su izvršiocima zločina bili i pripadnici Vojske Republike Srpske, ali samo u incidentnim situacijama, a ne po naredbi rukovodstva ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Odgovorili ste na konkretno pitanje o cilju i svrsi pružanja pomoći Republici Srpskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, pogledajte tačku "c", kaže se: "Vršio je znatan uticaj na političko rukovodstvo Republike Srpske i pomagao mu u planiranju, pripremanju, omogućavanju i izvršenju preuzimanja vlasti u opštinama u Bosni i Hercegovini, a zatim prisilnog uklanjanja većine nesrba, pre svega bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u tim opštinama", a odmah zatim ide i tačka "d": "Učestvovao je u planiranju i pripremanju preuzimanja

vlasti u opštinama u Bosni i Hercegovini, a zatim prisilnom uklanjanju većine nesrba" i tako dalje, "pružao je finansijsku, materijalnu i logističku podršku neophodnu za takvo preuzimanje vlasti". Ja, doduše, nešto ne mogu da ustanovim razliku između ovih tačaka "c" i "d", na isto se svode ... Molim vas odgovorite na pitanje u kom pravcu sam ja nastojao da vršim uticaj na rukovodstvo Republike Srpske i koji je bio stepen toga uticaja na političko rukovodstvo Republike Srpske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ni samo političko rukovodstvo Republike Srpske nije bilo u mogućnosti da kontroliše taj proces preuzimanja vlasti po opštinama. Po mojim saznanjima koja su pouzdana i neposredna, taj proces je išao spontano, često van kontrole i često su određene mere bile protiv volje rukovodstva Srpske demokratske stranke, kasnije Republike Srpske. Počelo se sa formiranjem takozvanih "Srpskih Autonomnih Oblasti", veliko broj je bio tih Srpskih Autonomnih Oblasti. Istočna Hercegovina, Birač, SAO Romanija, SAO Semberija i Majevisa, Bosanska Krajina i tako dalje. Sličan se proces odvijao i kod Hrvata. Hrvati su imali tri takve autonomne oblasti: Zapadna Hercegovina odnosno Herceg-Bosna, Centralna Bosna i Hrvatska Posavina, kako su to nazvali. U trenutku kad je centralna vlast iz Sarajeva svojim jednostranim potezima ukidajući suštinsko pravo naroda na status konstitutivnosti, došlo je i među srpskim i među hrvatskim stanovništvom do ovoga procesa. Ja ću vam ukazati na jedan konkretan primer koji o tome svedoči. Rukovodstvo Srpske Autonomne Oblasti Bosanska Krajina, ne samo da nije saradivalo sa rukovodstvom na Palama, nego je sa Milanom Babićem jednostrano proglašavalo ujedinjenje Bosanske Krajine sa Kninskom Krajinom. To je notorna činjenica, to je bilo kroz sve medije promovisano, tako da su tu stvari uglavnom išle spontano. A dešavali se i da Srbi preuzmu vlast u opštinama gde nisu bili većinsko stanovništvo, jer su se bolje organizovali od Musliman ili od Hrvata. Hteli su i jedni i drugi i treći da preuzmu vlast, ali u odlučnom momentu prevagu je odnosila bolja organizacija, veća količina oružja, rukovodeće sposobnosti kadrova koji su to predvodili i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se zadržimo na ovome, pošto sam vam citirao i u "c" i u "d" se govori: "Pripremanje preuzimanja vlasti, a zatim prisilnog uklanjanja" ... Da li je i rukovodstvo Republike Srpske po vašem saznanju ikad pripremalo neko prisilno uklanjanje Muslimana i Hrvata sa ovih delova teritorije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ono je samo želelo kontrolu nad što većim brojem opština, dakle efektivnu vlast, ali nikada nije imalo plan da se Muslimani ili Hrvati prinudno iseljavaju ili deportuju sa te teritorije. I nikada, po mom saznanju, nijedan nalog, nijedna naredba, nijedna odluka nije u tom smislu doneta od strane centralnih srpskih vlasti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama poznato, vi sad govorite o odvojenim delovima Republike Srpske i pomenuli ste Bosansku Krajinu, da li je vama poznato koliko vremena nije bilo nikave fizičke komunikacije između rukovodstva na Palama i zapadnog dela, dakle tog celog banjalučkog regiona do probijanja ovog koridora kod Brčkog?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne znam tačno koliko vremena, ali sve dok nije probijen koridor, nije bilo nikakve komunikacije među njima. Telefonske veze su bile presečene, putovati se nije moglo, Bosanska Krajina je bila potpuno izolovana od ostatka Republike Srpske. Kad je probijen koridor, onda se počelo sa uspostavljanjem jedinstvene vlasti, koridor u Posavini, kod Brčkog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je učinjeno krajem juna.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Verovatno krajem juna, ja se tačnog datuma ne bih mogao setiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da su tada po nalogu rukovodstva koje je počelo da konsoliduje vlasti u zapadnom delu, ukinuti i oni logori koji su postojali u zapadnom delu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Centralno rukovodstvo Republike Srpske je donelo odluku i zahtevalo da se ukinu ti logori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa oni su negde u avgustu već i ukinuti, koliko ja imam informacije.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Do kraja avgusta mislim da su svi bili ukinuti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate ikakva saznanja kako je uopšte došlo do toga? Ne mislim do ukidanja, ukidanje je jasno bilo.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kako je došlo do formiranja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Do formiranja.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa tri najpoznatija logora te vrste bila su na području prijedoreske opštine i njih je samoinicijativno formirao Simo Drljača koji se tamo zatekao kao šef policije. Međutim, kad se za te logore saznalo, onda je stigla naredba da oni moraju biti ukinuti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ukinuti su u avgustu.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ukinuti su do kraja avgusta svi, koliko ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u tim opštinama koje se ovde pominju da je došlo do preuzimanja vlasti, da li su i ranije Srbi bili na rukovodećim funkcijama u organima lokalne vlasti u većini tih opština?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Uglavnom su bili ili predsednici opština ili predsednici opštinskih vlada. Dakle, tu je došlo do uzimanja većih nadležnosti vlasti nego što je to dotadašnjim zakonima bilo propisano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako je onda, šta je, u stvari, bilo preuzimanje vlasti ako su oni već bili na vlasti u tim opštinama? U čemu se sastojalo to preuzimanje vlasti o kome se ovde govori? Srbi su bili na vlasti u tim opštinama.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa to je bilo često stvar sukoba musli-

manskog i srpskog rukovodstva u opštini, stvar trke ko će se prvi dočepati potpune kontrole nad lokalnom vlašću. I jedni i drugi su se naoružavali i treći, Hrvati, civilno stanovništvo je počelo da se naoružava i u jednom momentu je došlo do trke ko će pre ščepati vlast u kojoj opštini. Tamo gde su Srbi bili većinski, oni su to lakše izveli, tamo gde su Muslimani bili većinski, oni su uglavnom odnosili prevagu, gde su Hrvati bili većinski oni su odnosili prevagu, a dešavalo se tamo gde su Srbi u pojedinim opštinama manjinski, da zahvaljujući dobroj i efikasnoj organizaciji, preuzmu vlast.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, gospodine Šešelj. Recite, molim vas ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ali tu nije bilo, to je osatatak vašeg pitanja, nikakve finansijske, materijalne ili logističke pomoći i podrške iz Srbije. To su uglavnom bili spontani procesi, tim procesima je rukovođila Srpska demokratska stranka i tu nije bila ni neophodna finansijska ni materijalna pomoć iz Srbije. Negde je neka jedinica JNA bila presudan faktor u tom slučaju, jer šta se tamo desilo? Kad je izbio rat na području hrvatske federalne jedinice i u Bosni i Hercegovini je počela mobilizacija rezervnog sastava JNA. U početku su se i Muslimani odazivali na pozive, ali po nalogu svog političkog rukovodstva, oni su prestali da se uključuju u rezervni sastav JNA, Hrvati su od ranije odbijali da učestvuju u rezervnom sastavu JNA, pa se desilo da su se u najvećem broju rezervisti srpske nacionalnosti odazivali, pa su oni imali nešto više oružja na raspolaganju nego Muslimani ili Hrvati. Međutim, ilegalni kanali dostavljanja oružja i Muslimanima i Hrvatima takođe su vrlo dobro funkcionisali, pa to nije bila naročito bitna razlika. U nekim mestima je bila važna ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački "e" govori se o održavanju i rukovođenju specijalnim snagama Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, vi ste nešto govorili o tim specijalnim snagama, ali meni je bitan ovaj drugi deo tačke "e" gde se tvrdi da su te specijalne

snage učestvovala u izvršenju udruženog zločinačkog poduhvata činjenjem zločina koji predviđaju kršenje odredaba članova i tako dalje, Statuta (Statute), dakle recite da li su specijalne snage Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije učesvovala u bilo kakvom vršenju zločina i ratnim dejstvima kojima su počinjeni zločini? Dakle ovde ste tvrdi, pogledajte sami ako imate pred sobom tačku "e": "Specijalnim snagama Ministarstva unutrašnjih poslova koje su učestvovala u vršenju udruženih zločinačkih poduhvata".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, u to vreme je postojala samo jedna specijalna jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije. To je takozvana "Specijalna antiteroristička jedinica" ili SAJ. Po mojim sazanjima SAJ nigde nije kao jedinica angažovan u bilo kakvim borbama van Srbije. A u Srbiji nije bilo nikakvih borbi u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Šešelju, vi ste već u vezi sa ovim hrvatskim delom, pošto se tu konstatacije ponavljaju odgovorili na pitanje šta znate o specijalnim snagama. Da li u pogledu ovih događaja u Bosni i Hercegovini imate nešto šta biste dodali vašim ranijim objašnjenjima o tim snagama?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Jugoslovenska narodna armija ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to je jedan vrlo opasan poziv kad kažete gospodinu Šešelju da li bi on želeo nešto da doda. Morate da budete koncentrisani u pitanjima koje postavljate. Siguran sam da bi gospodin Šešelj želeo da doda mnogo stvari, ali pitanje je hoće li to da bude od pomoći Pretresnom veću u njegovom radu. Dakle, molim vas da svedoku postavite skoncentrisano pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam samo želeo da uštedim vreme, jer se u ovoj bosanskoj optužnici ponavljaju kvalifikacije iz hrvatske o navodnom učešću specijalnih snaga u nekim dejstvima i gospodin Šešelj je već odgovorio šta zna o tim snagama. Pošto se to ponavlja u bosanskoj optužnici, pitao sam ga da li se to šta je rekao odnosi u celini i na ove kvalifikacije iz bosanske optužnice ili

se u nečemu razlikuje i da li eventualno ima nešto da doda u čemu bi se razlikovala ova kvalifikacija, a ona je potpuno identična u obe, čak se i brojevi tačaka slažu.

SUDIJA ROBINSON: Imate li još nešto, gospodine Šešelj?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja bih samo napomenuo da je u prvoj polovini 1992. godine Jugoslovenska narodna armija uključila jedan broj dobrovoljaca Srpske radikalne stranke na nekim kritičnim tačkama gde je očekivala da bi njene jedinice mogle biti najugroženije. Jedna od takvih tačaka bio je i Zvornik. Dakle, JNA je isključivo dobrovoljce Srpske radikalne stranke angažovala kao svoje dodatne vojne efektivne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I moje sasvim direktno pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvinjavam se što vas prekidam, međutim čini mi se da bih sada trebalo da vas pitam koliko će još vremena da vam treba za ovog svedoka? Ja sam predvideo da ćete vi da završite vaše glavno ispitivanje do kraja današnjeg radnog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ide mi nešto sporije nego što sam ja procenio, gospodine Robinson, tako da neću moći danas da završim. Imamo još svega pola sata do kraja današnjeg radnog dana, a ja za pola sata neću moći da završim, a nastojaću da to završim u toku prvog radnog dana, u utorak iduće nedelje.

SUDIJA ROBINSON: To je ponedeljak. Prvi radni dan je ponedeljak. U ponedeljak zasedamo popodne. Mislim da ste dobili obaveštenje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pogrešna informacija, kod mene stoji utorak. Ali svejedno, znači taj dan koji bude prvi radni dan.

SUDIJA ROBINSON: Da, ponedeljak popodne. Dobro, onda vas držimo za reč, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam da li je gospodin Šešelj imao informaciju da je ponedjeljak prvi radni dan, ja sam imao da je utorak.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ne, ja to prvi put čujem. Meni bi bilo važno da znam pošto sam zakazao posetu moje porodice za sledeći petak, subotu, nedelju i ponedjeljak. Da li ću u onaj drugi ponedjeljak imati slobodan dan ako je ikako moguće, gospodine Robinson, da moja porodica ne dođe, a da bude uskraćena za mogućnost da me poseti? Pretpostavljam da gospodin Najs ...

SUDIJA ROBINSON: Govorite o ponedeljku dve nedelje od danas? Tada će da bude vreme za unakrsno ispitivanje i ja sada ne mogu tačno da vam kažem. Samo da vidimo koji je to tačno datum. To je 12 ... Da nećemo zasedati u ponedjeljak 12. Ni 19. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, sasvim direktno pitanje, da li su specijalne snage, sami ste rekli postojala je jedna specijalna antiteroristička jedinica koja je postojala u svim republikama u Ministarstvu unutrašnjih poslova, da li su specijalne snage učestvovala, odnosno delovale u Bosni i u Hrvatskoj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, po mojim sazanjima nikakve specijalne snage iz Srbije nisu učestvovala. Iz Srbije su samo dodatni efektivni Jugoslovenske narodne armije upućivani. Dolazilo je do angažovanja nekih drugih grupa i pojedinaca. Na primer, Biljana Plavšić je dovela Arkana i njegove ljude u Bijeljino. Arkan se pojavio, po mojim saznanjima i u Zvorniku, pojavile su se Žute ose u Zvorniku koje su došle samoinicijativno, bez ikakve veze sa JNA, to vam garantujem. Moguće još neka grupica negde da se pojavila, ali legalna jedinica iz Srbije nijedna nije otišla van sastava JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li su bilo koje snage, kad kažem "bilo koje", regularne, vi govorite o tome da je bilo pojedinaca i grupa, a, na kraju krajeva, tim Žutim osama je suđeno i Srbiji

još 1993. godine, da li su bilo kakve snage, bilo policijske bilo vojne koje mogu imati poreklo iz Srbije, učestvovala u bilo čemu što bi se moglo smatrati ostvarivanjem nekakvog zločinačkog poduhvata ili nekakvog zločina?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, nikakve snage osim JNA, a JNA se iz Bosne i Hercegovine povukla do 19. maja, što je ultimatumom bilo postavljeno od strane zapadnih sila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite, vezano sad za ove tvrdnje koje su sadržane u optužnici za Bosnu i Hercegovinu, kakav je bio odnos vlasti Republike Srbije i moj lično prema neregularnim i paravojnim snagama?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Uvek negativan i uvek je na delu pokazivano nastojanje da se suzbije pojava bilo kakvih paravojnih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vam poznati slučajevi da su vlasti Republike Srbije hapsile ili krivično gonile pripadnike paravojnih formacija?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa već smo govorili o procesu Žutim osama. Bilo je dosta slučajeva da su pripadnici tih paravojnih formacija prilikom pokušaja prelaska zaustavljani, razoružavani, ako su imali oružje i tako dalje. Na policijskim punktovima su otkrivane određene količine oružja kod njih i policija je imala nalog da to oružje zaplenjuje. Ja mislim da je u jednom trenutku policija mogla i da prilično popuni svoja skladište takvim oružjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Potparagraf "g" ove tačke ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ako mogu da dodam, gospodine Miloševiću, mislim da je važno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Policija Srbije je uspostavila te kontrolne punktove na svim putevima koji su vodili prema Slavoniji ili prema Bosni. I tada kad su ta neprijateljstva počela, valjda poučena

iskustvima šta se dešavalo 1991. godine, svuda su bili kontrolni punktovi i nastojalo se maksimalno kontrolisati da niko naoružan iz Srbije ne ide na neuralgične tačke van Srbije. I, naravno i sa suprotne strane pokušavalo se kontrolisati da ne dođe do pritanja nelegalnog oružja u Srbiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka "g" je gotovo identična sa istom tvrdnjom iz hrvatske optužnice, a ona se odnosi na to da sam ja kontrolisao, manipulisao ili se na drugi način služio državnim sredstvima javnog informisanja u Srbiji za širenje preuveličanih i neistinitih poruka o nacionalno motivisanim napadima bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata na srpski narod kako bi među Srbima koji žive u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini se stvorila atmosfera straha i mržnje koja je doprinela prisilnom uklanjanju većine nesrba, pre svega bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz velikih delova teritorije Bosne i Hercegovine. Dakle *mutatis mutandis*, ta optužba kakva je bila u onom hrvatskom dokumentu se ovde pojavljuje, pa vas molim da kažete da li je to tačno i u kojoj meri su sredstva javnog informisanja iz Srbije uticala na javno mnjenje u Bosni i Hercegovini, pošto se sada ovde govori o Bosni i Hercegovini.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ovo je jednostavno nemoguće, jer je u Srbiji bio samo jedan državni medij, državna Radio i televizija, odnosno RTS, Radio-televizija Srbije. Sve druge televizijske, radio stanice, bile su ili privatne ili u rukama lokalnih vlasti, sve novine su bile u privatnim rukama, u rukama akcionarskih društava ili privatnika pojedina i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li su generalno, vi ste imali jedan veoma aktivan život politički u to vreme, da li su generalno, sada da uzmemo i državna sredstva posebno i ova privatna posebno, ali i jedni i drugi širili preuveličane i neistinite poruke o nacionalno motivisanim napadima Muslimana na Srbe?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ni jedne neistinite ni preuveličane poruke nije bilo. Mediji su prenosili informacije sa terena. Te informacije su same po sebi bile veoma zastrašujuće, ali su bile proverene i

istinite i ako je to izazivalo uznemirenje javnosti u Srbiji i među Srbima Bosne i Hercegovine, onda oni koji su činili zlodela nad srpskim narodom, doprineli su toj atmosferi, a ne oni koji su javnosti samo saopštavali istinite činjenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, čini mi se juče, pomenuli prvo ubistvo koje se desilo u Bosni i Hercegovini kao rezultat ovih tenzija koje su nastale i pomenuli ste ime Nikole Gardovića, ubistvo na svadbi u sred Sarajeva i ja vas o tome, naravno, neću sada da pitam, ali da li znate bilo šta o zločinima nad Srbima u rejonu Bosanskog Broda, preciznije reč je o selu Sijekovac, krajem marta 1992. godine, dakle pre nego što su počeli bilo kakvi, rekao bih bilo kakvi postupci sa srpske strane koji bi tome mogli da daju bilo kakvo opravdanje?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa koliko mene sećanje služi tamo je došlo do masakra grupe srpskih civila u tom Sijekovcu, ako sam dobro zapamtio naziv, imao sam negde zapisano, ali sada ne mogu da ga nađem. To je bilo kod Bosanskog Broda, selo Sijekovac, je l' tako, mislim 20 ili 21 Srbin da je masakriran. Reč je o civilima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 21 je onda ubijen. Da li je, dakle ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja nerado ustajem, ali mislim da treba da vam skrenem pažnju da sada slušamo iskaz koji se oslanja na neidentifikovan izvor informacija. Svedok se nečeg seća, a ne seća se imena i onda kad da neki broj s kojim se optuženi ne slaže, optuženi da jedan drugi broj. Prema tome, ovo je iskaz preuopšten, a delimično dobijen sugestivnim pitanjem.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, imaćete prilike da svedoka unakrsno ispitajte. Umeđuvremenu, gospodine Miloševiću, imajte na umu zabranu sugestivnih pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovde u vašem transkriptu koji je još uvek na ekranu piše odgovor gospodina Šešelja: "To

je bilo selo Sijekovac pored Bosanskog Broda. Mislim da je 20 ili 21 Srbin bio masakriran i to su bili civili". Dakle on kaže 20 ili 21 Srbin je zaklan i da su to bili civili, a ja samo kažem 21, jer on je rekao 20 ili 21 pre nego što sam ja rekao 21.

SVEDOK ŠEŠELJ: Molim vas, ja ne mogu sve te brojke precizno pamtiti, to je nemoguće, ali sećam se zločina u tim mestima.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, trebalo je da to tako ostavite, na 20 ili 21.

SUDIJA KVON: Problem je ovde kako svedok zna te činjenice. Treba da iznesete osnovu za taj deo iskaza koji smo čuli. To je, naime, suština onoga o čemu je govorio gospodin Najš.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, već smo se našli u sličnoj situaciji nekoliko puta. Ovo neće taj iskaz da učini neprihvatljivim, ali mi nećemo iskazu da damo onoliku težinu koliko bismo dali, ako bismo znali odakle svedoku te informacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje sledeće pitanje, pitao sam ga da li zna o zločinima nad Srbima u Sijekovcu, on je odgovorio da zna i rekao je da je 20 ili 21, da zanemarimo to šta sam ja rekao 21, jer imam tačan podatak, a sad mi je sledeće pitanje: otkud znate gospodine Šešelj šta se desilo u rejonu Bosanskog Broda, odnosno konkretno u selu Sijekovac tada, krajem marta 1992. godine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa to je notorna činjenica, o tome su pisali svi mediji i izveštavali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vaše saznanje o tome potiče isključivo iz medija ili ste o tome imali i neka saznanja sa terena?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa imali smo i saznanja sa terena. Ja sam posle i putovao kroz ta mesta, to je ostalo u upečatljivom sećanju ljudi toga kraja. To je nešto šta ne može da se zaboravi. To je, jednostavno ... Pazite, to je jedna činjenica čija istinitost ne može biti rel-

ativizovana: ili se desilo ili se nije desilo. Nema srednjeg rešenja. Ja vam potvrđujem da se to zaista desilo i da sam imao informacije da se desilo. Prve informacije su bile preko medija, a posle su mi te informacije ko zna koliko puta potvrđivane i u direktnim kontaktima s ljudima iz tog kraja. Bar kod ovih, tako konkretnih stvari ne može biti nedoumica: ili se desilo ili se nije desilo, a zaista ne možete od mene očekivati da vam svaki put preciznu brojku kažem. To nisam u stanju ni ja da zapamtim.

SUDIJA ROBINSON: U redu, sledeće pitanje molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, pomenuli ste Gardovića 1. marta 1992. godine. Sada ste pomenuli Sijekovac, to je bio 26. mart 1992. godine. Da li je u međuvremenu i pre toga bilo bilo kakvog nasilja sa srpske strane prema Muslimanima i Hrvatima tamo?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa je bih vas samo podsetio da je bio još jedan stravičniji zločin nad Srbima u Posavini kod sela Kostreš, mislim da se tako zvalo. Tamo je negde više od 100 Srba ubijeno. I tamo su ih pobili Muslimani iz nekog sela koje se zvalo Koraće ili tako nešto. To je još upečatljiviji zločin bio, upravo iz tog vremena. To je bilo negde početkom aprila 1992. godine. Imamo još takvih slučajeva. Imamo u Kupresu slučaj ubistva isto velikog broja Srba. Preko stotinu je bilo. Znači nisu to pojedinačni primeri. To se dešavalo često, na mnogim mestima i to je pokazivalo, jednostavno namere muslimanskog političkog rukovodstva i njegovih paravojnih formacija, Zelenih beretki, mislim da je u tome poenta. Mogao bih vam možda navesti još neko mesto ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Primer u Sijekovcu, primer u selu Kostreš, rekli ste početkom aprila, veliki broj, preko 100 rekli ste, primer ubistva velikog broja Srba na Kupresu ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Preko 50, a možda i 100 je cifra dostizala u Kupresu, ali preko 50 sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sve je to početak sukoba i, kao što se vidi, više desetina i preko stotinu Srba pobijenih ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Na raznim mestima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na raznim mestima.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su Srbi do tog vremena i u to vreme bilo koga ubili u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Ne znam ni za jedan jedini slučaj da su Srbi nekoga ubili. To pripada Muslimanima ili Hrvatima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su Srbi na bilo koji način pre toga vremena kad su počeli da bivaju masovno ubijani, nasilno reagovali u bilo kom delu Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Do tada ne, po mojim saznanjima. A tada je već sve bilo jasno - ili će se braniti i sačuvati svoje živote i svoje kuće i ognjišta ili će doživeti istu sudbinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su se ovi zločini kada je masakrirano više stotina Srba kad se ovo sabere, desili pre priznanja nezavisnosti Bosne i Hercegovine i nekakvog, kako figurira, zvaničnog početka sukoba u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pre, ovo u Kostrešu je bilo bar dva dana pre priznanja, međunarodno-pravnog zvaničnog priznanja Bosne i Hercegovine koje je obavljeno 6. aprila 1992. godine. Najmanje dva dana pre toga je bilo. Dakle i na zapadu se znalo šta se dešava, pa je ipak izvršeno priznanje. I to priznanje je pokvarilo i Kutiljerov plan (Cutileiro Plan) koji je bio prihvaćen, pa je onda proglašeno priznanje, pa Muslimani otkazali - šta će im plan sad kad su dobili priznanje svoje države.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle samo da ustanovimo - pre priznanja nekoliko stotina Srba pobijeno.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niko sa srpske strane nije tada stradao ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Tako sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nikakvih srpskih nasilnih postupaka nije bilo.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To tvrdim i moja su saznanja pouzdana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to i ja tvrdim, gospodine Šešelj, samo sam hteo da čujem, šta vi o tome kažete. Paragraf 28 bosanske optužnice odnosi se na takozvanu kontrolu nad četiri člana, kako se ovde kvalifikuje, "srpskog bloka u Predsedništvu SFRJ", odnosno na Borisava Jovića, Branka Kostića, Jugoslava Kostića i Sejda Bajramovića i sada kaže se da sam ih ja koristio kao svoje glavne posrednike u Predsedništvu i preko njih rukovodio postupcima "srpskog bloka". Taj paragraf je prilično dug pa ću vas zamoliti da ga sami pogledate, to je paragraf 28, kaže: "Najkasnije od marta 1991. godine do 15. juna 1992. godine, Slobodan Milošević je vršio efektivnu kontrolu" i onda se ovde, oni navode i govori se o njima kao glavnim posrednicima u Predsedništvu i kaže se "od 1. oktobra 1991. godine u odsustvu predstavnika Slovenije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, četiri člana vršili su vlast Predsedništva". Prvo mi odgovorite, gospodine Šešelj, što i odakle odsustvo ovih članova saveznog Predsedništva iz Hrvatske, Slovenije, Makedonije i Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa prvo je otišao, valjda se zvao Janez Drnovšek, predstavnik Slovenije, pa Stipe Mesić, pa se povukao i Bogić Bogićević iz Bosne i Hercegovine, pa onda prestao da dolazi i Vasil Tupurkovski iz Makedonije. Međutim, Predsedništvo je imalo opšti pravni akt, to vam pozdano govorim kao profesor prava, Predsedništvo je imalo pravni akt prema kome, u uslovima ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti ili vanrednog stanja onoliko članova Predsedništva koliko se zatekne u Beogradu u sedištu Predsedništava, odlučuje kao da su svi na broju u tim vanrednim

okolnostima. Taj opšti pravni akt je postojao. Drugo, nemoguće je, nisu ovi ljudi ovce da ih neko može tako kontrolisati. Vi ste mogli saradivati sa Borisavom Jovićem, a on je toliko individualan, jaka ličnost da mu niste mogli komandovati, zapovedati ili tako nešto. Branko Kostić je bio predstavnik Crne Gore. Sejdo Bajramović je bio Albanac, ali iskreni patriota i zagovornik Jugoslavije. Njegov sin je kao oficir JNA poginuo na mostarskom ratištu u borbi protiv hrvatskih paravojnih formacija. Sejdo Bajramović je stari kadar. Njemu se može prigovoriti, umro je pre više godina, njemu se može prigovoriti da je bio komunista, onaj zadrti, ortodoksni i tako dalje, ali on je toliko verovao u Jugoslaviju kao ravnopravnu zajednicu naroda i u njoj video i budućnost svog albanskog naroda, da na njega niko nije mogao uticati niti ga usmeravati.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u ovoj tački kaže: "Ovo 'krunje Predsedništvo' bespogovorno je izvršavalo politiku Slobodana Miloševića". Molim vas, gospodine Šešelji, da li u navedeni članovi Predsedništva bespogovorno izvršavali moju politiku i šta vi znate o toj politici iz tog vremena?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, nema "krunjeg Predsedništva". Po Ustavu Predsedništvo je bilo ovlašćeno da donosi opšte pravne akte kojima će regulisati svoj rad i tu je njegova volja bila sasvim slobodna i neprikosnoven. I Predsedništvo je mnogo pre početka rata donelo opšti pravni akt po kome ono nikad nije moglo biti krunje. Mogao je neki član Predsedništva poginuti, mogao je neki pasti u zarobljeništvo neprijatelja. Sve dok je jedan jedini živ i nalazi se u Beogradu, on je mogao biti Predsedništvo. Po tom opštem pravnom aktu koji se može lako pribaviti iz Beograda, nemoguće je bilo "krunje Predsedništvo", a drugo, nemoguće je bilo da ono bespogovorno izvršava vašu politiku, jer su u njemu bili ljudi od izraženog ličnog interiteta i ljudi koji su imali svoje čvrste političke stavove i nepokolebljivu volju da čuvaju Jugoslaviju. Na Sejdu Bajramovića, koga sam lično poznao, niko nije mogao uticati u smislu da on menja svoje političke stavove. On je bio

čvrsto za Jugoslaviju i nije mu bilo žao ni sina rođenog da žrtvuje za Jugoslaviju. Njegov sin je junački poginuo na mostarskom ratištu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda poslednja rečenica ove tačke kaže: "Generali", ovde je sve ovako na gomilu stavljeno, "generali Veljko Kadrijević i Blagoje Adžić koji su rukovodili snagama JNA u Bosni i Hercegovini i nadzirali ih, održavali su stalnu komunikaciju sa optuženim i konsultovali se sa njim". Da li možete da objasnite šta ovo znači i šta vi o tome znate?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa verovatno su oni imali s vama neku komunikaciju, ja ne znam, ja nikad nisam bio prisutan, ja vas nisam poznao, ni vas ni Kadrijevića ni Adžića, međutim čitao sam knjigu Borisava Jovića i vidim da je ta komunikacija bila neprekidno suočavana raznim problemima, da ste vi bili na različitim pozicijama.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prvi deo odgovora svedoka nam govori da on ne zna te ljude. Kako onda može njegov odgovor da bude od pomoći. U svakom slučaju sada ćemo da prekinemo sa radom za danas. Nastavljamo u ponedeljak u 14.15.

Fond za humanitarno pravo